

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre — — 36 kor.
Fél évre — — 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hórá — — 8 kor.

Nyüttéri közlemények megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, szeptember 2.

A vidék mellözése.

Üdvös intézkedésre szánta rá magát az Országos Közélemezési Hivatal, hogy az ipari munkásság helyzetén javítsón. Omillió korona alaptőkével, részvénytársasági alapon fogyasztási szövetkezetet létesít, amely hivatalva lesz a munkásság megfelelő élelmezéséről gondoskodni.

Nagyon helyes, rendkívül dicsérendő gondolat. Csak egy hibája van: hogy majdnem kizárólag a fővárosi munkások nyomoruságán javít. Mire való a háború negyedik esztendejében különbséget tenni fővárosi és vidéki munkások között?

Talán azt hiszi a Közélemezési Hivatal, hogy például az aradi gvári munkás öcsében jut élelmezéshez, mint a budapesti akármelyik gépgyári alkalmazott? Il. József császár példájára inkognitó jelenjen csak meg Hadik János gróf az aradi piacon és nézze végig az ott folyó küzdelmet, akkor bizonyára egyetlen tollvonással megsemmisíti főleg a fővárosi gvári munkások támogatására tett intézkedését. A budapesti vásároson ma könnyebben lehet élelmezéshez jutni, mint az aradi Szabadság-téren. Igaz ugyan, hogy egyik helyen se arany az élet; itt is, ott is maximumt áron kellene adni az összes cikkeket, de míg Budapesten elég ellenőrző közeg áll az élelmezés ellenőrzésére, addig Aradon, sajnos, keveset tud tenni a hatóság, mert a rendőrszettek nagy részét hadbaszelltették, nem a harcra ugyan, hanem irodai szolgálatra. (Mint a bizony nem fontosabb munkát végezhetnének itthon, mint a százedirodában.)

Mindenki tudja, csak az Országos Közélemezési Hivatal nem, hogy Aradon és általában a vidéki városokban éppen olyan küzdes árán lehet élelmezéshez jutni, akár az ország minden. Micsoda érdek parancsolja nekik, hogy a budapestiekkel különben bánjanak, mint a vidékiekkel? Nem elrekkvirálják a zöldségünket azután megszorítják a gsbónabevásárlást. S mindez a fővárosi lakosság javára történik. Az aradi élelmezést szállító, vagonokat készítő gvár alkalmazottai, a katonai alsóruhákat készítő munkások munkájával se kisebb tenyezőre a front felé jutnak, mint a budapesti gépgyár napcsámossai, s mégis meg akarják övni a nyomortól a vidékieket pedig sorsára hagyják.

A vidéki városoknak össze kell kössük, rajjal és egy kis erőszakkal

észre kell magukat vétetni odafent, mert máskülönben árvagyerek módjára tengődhetnek a polgárai. A kormányt fel kell világosítani tévedéséről és rá kell mutatni, hogy ennek az országnak minden polgára egyforma; a pesti munkás se egyen akkor húst, amikor az aradnak paszulyra se jut. Ez a kormány az egyenlőség jelszavával jött, tehát adjon egyenlő nagyságu falatokat a fővárosi és a vidéki lakosoknak.

Élenk tűzharc az orosz fronton.

Berlin, szeptember 1. (Hivatalos.) A nagy főnadszállás jelenti:

Nyugati harc:

Rupprecht bajor trónörökös hadserege:

Flandriában a Dünakban és Ypern mindkét oldalán tovább tartott az erős tűzérsegi harc. Előteri csatározásokon kívül gyalogsági tevékenység nem volt. Artoisban nyugodt nap után este a Labasse-csatornától a Scarpe déli partjára felkelt a tűz.

A német trónörökös hadserege:

A Chemin des Dameson, a Hurtel bise majornál a franciák heves tűzérsegi előkészítés után nagy erőket támadták. Az ellenség kezdetben elért tényereségétellentámadással visszaszerezték. Egyes árokreszekért egész éjszaka ekeseredetten folyt a harc. Számos fogoly maradt a kezükön. Az ellenség előretörései a Mont d'Hiveren és Corbenyától délre, nagy veszteségek mellett megghiusultak. Verdunelőtt a nap folyamán nyugaton volt. Az esti órákban az egyes szakaszokon a tűzérsegek tevékenysége ismét jelentékenyen fokozódott.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadserege:

Bajor rohamosapatok vállalkozása a Rajna—Maine-csatornánál teljes sikerrel jártak. A franciák veres veszteségeiken kívül foglyokat vesztek.

Keleti harc:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege arcvonalai:

A Dünánál különösen, Liux mellett továbbá Smorgonnál és Baranovicinél a harci tevékenység tegnap a kedvezőtlen időjárás ellenére élenkebb volt a szokottnál. A Kowel-lucsi vasutvonaltól északra felderítünk, aknave önk és tűzérsegünk jó hatását állapítottuk meg az ellenség árkokban, melyekből foglyokat szállítottunk be. Tarnopólnál és Hus-

jatinnál orosz portyázó különítményeket közelharcban elűztünk.

Mackensen vezértábornagy hadserege:

A Foksanitól északnyugatra fekvő hegységben német csapatok a románokat kivetették egy szivósan védelmezett magaslati állásból. Az alsó Szeretnél, Maximeninél, német és bolgár rohamosztatok betörték az orosz állásokba. Legyürték a megszálló őrséget és nagyszámu fogollyal tértek vissza.

Macedóniai harc:

A Cserna hajlásban, Paralovonál egy orosz zászlóalj támadást kezdett. Német csapatok visszaverték az ellenséget és foglyokat ejtettek. A Dobropoljen több szerb támadás, a Vardartól nyugatra több francia előretörés a bolgárok állásai előtt megghiusult. — Ludendorff, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ekeseredetten folyik a harc a Gabriel hegyért.

Budapest, szeptember 1. (Hivatalos.) A támadás jelenti:

Keleti harc:

Foksanitól északra német csapatok ismét elragadtak az ellenségtől egy szivósan védelmezett magaslati állást. Husva innál és Tarnopólnál orosz vadászkülönítményeket visszavertünk.

Olasz harc:

Tegnap délelőtt az Isonzónál nagyobb harc tevékenységre nem került sor. Délután Tolmein és a Wippach közt sok helyen ismét fellángolt a csata. Keltől északra Madoninál és Britofnál erős olasz támadásokat visszavertünk. A Monte San Gabriele épu gy mint az előző napokban, most is ekeseredett küzdelmek színhelye volt. Északról és nyugatról nyomultak az igen nagy számbeli fölényben levő támadók vitéz őrségünk ellen. A harc súlypontja a hegy északi részén volt. Minden dicséreten felülálló gyalogságunk többször ellentámadásokba menve át, minden támadást felogott. Görznél és a Wippach-völgyben az ellenség heves tűzérsegi rajtaütéseit több elszigetelt előretörés követte, melyeket mind simán visszavertünk. Görztől keletre rohamosapatunk egy olasz árok elfoglalása al almával 6 olasz tisztet 140 lönyvi tevékenységet és 4 géppuskát szállítottak be. Trieszt ismét az olasz repülő támadásainak célpontja volt. A páspói palota megsérült. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Wekerle tárgyal a munkapárttal.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Wekerle Sándor miniszterelnök már hozzáfogott a kormány legfontosabb teendőjéhez, a választójogi reform előkészítéséhez. Új statisztikai adatokat gyűjtenek. A választójogra vonatkozóan kocsiderék számra vannak már adatok a belügyminiszteriumban, de ez mind kevés. Még a Károly keresztetek statisztikáját állítják össze, azután összegyűjtik a fronton lévő választójogosok névsorát és így az adatok óriási tömegével megindulnak majd a kompromisszumos tárgyalások, mert a miniszterek és felelőtlen politikusok nyilatkozzanak bármiről is: Wekerle máris tisztában van azzal, hogy

a választójogi reformot csak az összes parlamenti pártok békés meg egyezésével tudja tető alá hozni.

Wekerle már tárgyalásokat is indít ez irányban és a felek mellett szólnak, hogy sikerülni fog megtalálni azt az utat, mely odavezet, hogy a nagy kérdés a demokratikus követelések szellemében megoldást nyerjen. A készülő kompromisszum alapjait nem ismerjük, de feltétlen értesüléseink vannak, hogy ily megegyezést keresnek.

Ha a parlamentnek az őszi vagy a téli hónapokban sikerül elintéznie a választójogi törvényjavaslatot, a kormány mostani összetételében változások fognak beállni. Annyi bizonyos, hogy Vázsonyi Vilmos újra elfoglalja a igazságügyminiszteri széket, amire vonatkozólag már kész megállapodások vannak. Politikai körök a várható változást egy érdekes levélből magyarázzák. Eszerint a levelet Grecsák Károly igazságügyminiszter intézte Vázsonyi Vilmos tárcanélküli miniszterhez, akinek mindenekelőtt köszönetét fejezte ki azért, hogy igazságügyminiszterré történt kinevezése után őt vette maga mellé első munkatársul. De ez csupán forma. A lényeg az, hogy Grecsák kijelenti, hogy tudatában van annak, hogy Vázsonyi csak a választójogi törvény előkészítése és megvalósítása érdekében hagyja ott székét, ezevaló tekintettel és Vázsonyi múltbeli működésének és rátermettségének szem előtt tartásával a választójogi törvény megalkotása után

nyomban visszalép az igazságügyminiszteri tárca vezetésétől.

Amíg van. Amire az ősz lealkonyul, Günther Antal is megvált a Kuria elnöki székétől, s így Grecsák és Vázsonyi részéről az ügy szabályszerűen befejeződést fog nyerni, ha ugyan a kormány tényleg meg tudja csinálni a választójogi törvényt.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Néhány fővárosi lap azt írta, hogy a szász képviselők ismét állást foglaltak a választójog kérdésében és úgy határoztak, hogy a kormány radikális választójogi törvénytervezetét támogatják. Ez nem igaz és *Gündisch* Guido képviselő, aki az említett hírt már egyszer megcáfolta, most ismét nyilatkozik.

— A szász nép életébe vágó, fontos, nagy kérdésekben állásfoglalásra csak a szász központi választmánynak, a *Zentralausschuss*nak van joga. A választmány szervezeti szabályai ilyen esetekben megkövetelik a szász képviselők jelenlétét. Sem én, sem Budapesten tartózkodó képviselőtársaim ülésre szóló meghívást nem kapunk és így kizártnak kell tartanunk,

hogy a választójog kérdésében újabb állásfoglalás történt volna. Így ránk ma is a központi választmány régi határozata az irányadó. Izigvérig demokraták vagyunk mi is, de a szász nép érdekei mindenek fölött valók a mi szemünkben.

— A Wekerle-kormányhoz való közeledésünk hírének mindenestre Nagyszebenben van a forrása. Vagy a Brandsch-csoport állásfoglalását könyvelték el a mi számlánk terhére, vagy azokból a következtetésekből származik a hír, a melyeket Nagyszebenben *Walbaum* Frigyes munkapárti főispánnak és szászispánnak hivatalban maradásához írték. Én a magam részéről nem hiszem, hogy ennek a kiméletnek politikai háttere volna. A kormány egyszerűen méltányolta a tradíciót, amely a szászispáni székbe mindig szász embert ültet. Bethlen gróf személyében volt ugyan magyar anyanyelvű főispánja is Szeben vármegyének, de szász gróffá őt sem nevezték ki.

— Konkrét állásfoglalásra a készülő választójogi törvényjavaslat előterjesztésekor kerül a sor. Megtörténhetik, hogy mi is elfogadjuk a javaslatot, bár alig képzelhető, hogy egy radikális fogkitérés keretei között olyan garanciák is elhelyezkedhessenek, amelyek a szász népnek és a szász intelligenciának a tuisulyát biztosítják.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Wekerle Sándor miniszterelnök felkereste Holló Lajost a függetlenségi 48-as párt alelnökét, akivel hosszasan tanácskozott.

Anglia Wilson jegyzéke ellen.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Hága. A pápa jegyzékére adott amerikai válasz Londonban nagy lehangoltságot keltett. Lord Cecyl a Reuter-ügynökség által terjesztett nyilatkozatában azt mondja: Ugy látom, hogy Wilson válasza nem egyeztethető össze a szövetségesek gazdasági politikájával, legalább is azzal nem, amelynek alapelveit a párisi konferencián megállapították.

Ezzel ellentétben egy késő éjjel érkezett távirat szerint lord Cecil így nyilatkozott:

London. Lord Robert Cecyl a Reuter-ügynökség képviselője előtt kijelentette, hogy nem lát ellenmondást

Wilson jegyzéke és a szövetségeseknek a párisi konferenciája által megszabott gazdasági politikája között. A párisi rendszabályok tisztán defenzív és egyáltalában nem agresszív rendszabályok és azt célozzák, hogy a szövetségesek gazdasági élete helyreállítsák és hogy védelmet nyújtsanak az ellenségnek a háború után való agresszív militaritása, kereskedelmi politikája és például a közép-európai tervbe vett kereskedelmi szövetség ellen.

A gazdasági tekinteteknek e háborúban ugyanolyan jelentőségük van, mint a katonai és tengerészeti rendszabályoknak. Ha a háborút még több hónapon át folytatjuk, úgy a központi hatalmak a szó szerint való értelmében, a világ többi részét felfegyverezve fogják találni magukkal szemben. És ha a német seregek még oly sikeresek és legyőzhetetlenek volnának is, mint a császár és tábornokai állítják, Németországnak a jövő tekintetében való kilátásai ezek ellenére egyre borúsabbakká válnak. Talán meg lehet majd valósítani a világ legna-

gyobb problémájának, annak megoldását, hogy miképpen lehet a jövőben elkerülni a háborút. Talán a népek szövetsége valóban biztosságot nyújt a béke tekintetében, ha képes lesz arra, hogy egy nemzetet, amely a világra ráakarja erőszakolni akaratát pénzügyileg, kereskedelmileg és gazdaságilag elzárja.

Tűzbe vetett zenei kincsek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Most került nyilvánosságra Bécs zenei köreiben, hogy *Strauss* Ede, a világhírű komponista miként semmisítette meg hatalmas zenei alkotásokat tartalmazó archívumát. Régióta beszélték már, hogy a zenekirály több száz zenekari művet tartalmazó archívumát elrejtette a világ elől, nehogy más zenekarok valaha felhasználhassák, de biztosat senki nem tudott erről. *Strauss* János, a világhírű zenész fia nemrég cikket írt atyja ismeretlen műveiről, s e cikk hatása alatt megjelent az egyik bécsi lap szerkesztőségében *R. Károly* bécsi agyagkályhagyáros, az egyetlen, aki ismerte az archívum sorsát, s egész mostanig titokként őrizte azt. A gyáros a következő érdekes adatokat hozta nyilvánosságra:

— *Strauss* Ede udvari zenekari igazgató híres archívuma tíz évvel ezelőtt az én gyáramban a tűz martaléka lett. *Strauss* a fejébe vette, hogy nagy zenei archívumát, melyet világhírű művészi utjain is mindig magával cipelt, elégeti, hogy senkinek kezére ne jusson. Az archívum ugyanis a *Strauss*-család sok értékes kéziratát és kiadatlan művet tartalmazta, amelyeknek másolata sem volt, s így különös értéket képviselt.

— *Strauss* Ede tudtommal először a Hitelintézet igazgatójához, *Blum*hoz fordult, aki hozzám utasította. 1907. szeptember 18-án *Strauss* Ede levélben megkérdezte tőlem, hogy gyáramban mennyiért volnék hajlandó több száz kiló „makulatura papírost” elégetni. Megállapodtunk száz kilónként két koronában, majd újból értesített, hogy az elégetés 1907. október 22-ikén fog megtörténni. Ezen a napon egy nagy társzéken sok súlyos kottacsomagot szállítottak gyáramhoz. A szekér tartalmát leraktuk és délután két órakor megjelent irodámban *Strauss* Ede a szolgáljával. Rábeszéltem, gondolja meg még egyszer jól a dolgot. *Strauss* egy darabig maga elé meredt, majd így szólt:

— Nem tehetem.

Aztán lementünk a gyárba, ahol két nagy kályha volt az agyagárak égetésére. *Strauss* egy karosszékre ült a kályha elé, a munkások kibontotta a csomagokat és a szemelattára szórta bele a kottalapokat a fellobogó lángnyelvekbe. Egyes csomagok elpusztításánál, amelyek különös családi emlékeket ébresztettek benne, *Strauss* láthatóan megindult volt. Felállt, felnevezett, vagy néhány pillanatra kiment az irodába. De a gyárat csak akkor hagyta el, amikor már az utolsó kottalap is elégett. Az archívum nagyságát el lehet képzelni, ha elmondom, hogy a zeneművek elégetése délutáni két órától esti hétig tartott.

Ugy értesülünk, hogy az agyaggyárban elégetett zeneművek csak egy részét tették ki *Strauss* Ede archívumának. Két további kottacsomagot egy *Porcellán-utcai* gyárban később elégett el. Ott is mindig jelen volt az égetésnél.

AZ ARADI KÖZLÖNY

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és dohánytozsdében

Olasz lovasrohamok az Isonzónál.

— Sajdi tudósítónk telefonjelentése. —

Isonzó-harotér. Minden eddigig felülhulnak azok a véres erőfeszítések, amiket az olasz hadvezetőség a Karszt-front északi részén a Mte. San Gabrielle 646 méteres kupjájért hoz, amelyről az olasz ágyuk vad tüze valósággal lesöpörte a fákat is. A Mte. Santoról könnyű ágyuk tüzelnek és haragos bombavetőik éles torka ugat délkeletnek. A Mte. Gabriele összetört árcai fölött az északi lejtőn ezeknek a robbanásától vonit a levegő. Nyugatról az Isonzó tulsó partján álló 609. méteres Mte. Sabotino ütegeinek tüze koncentráldik frontunknak erre a pillérére és arról nem is szólva, hogy a Isonzó balpartján.

minden rendelkezésre álló tartalék tüzérséget a Mte. San Gabriele ellen irányítottak,

a Podgora nehéz mozsarai is éjjel-nappal ontják tüzes acélesőjüket a mi állásainkra. A hegy déli, nyugati és északi lejtője valóságos sivataga már a pusztulásnak, rohamozó alpinik és a harebavetett legjobb gyalogdandárai a még rendelkezésre álló tartaléknak egyik robbanási töleséből a másikba buknak előnyomulása közben.

Az ágyuk doboló tüze már füstölő vulkánná korbácsolta a Mte San Gabrielét és a gázfejlesztő robbanások mérges gőzei, mint valami nehéz felhők ülnek meg a hegyet. Éjszaka kísértetiesen égő, nagy, piros foltokat harap a sötétbe a rengeteg csattogó ágyutorok. És ebben a pokolban kavarnák sötét gyomrában, ahová a ventilátor minden igyekezete is csak robbanások gázával telített levegőt hajthat, komoran, de mindenre elszántan várakozik a gyalogság, mikor jelzi a figyelők srapsnelhangja vagy rakétajele, hogy baktat fölfelé egy avantizó, zöldruhás rohamhullám.

Tegnap megint három irányból is nekpróbálkoztak az olasz gyalogezredek, amelyek legnagyobb része a tiroli frontról jött új tartaléknak s a gyalogság rohamgyűrűi fölött nagy repülőgéprajok berregése is előbbre biztatta a támadókat. Több, mint kétszáznegyven apparátus dolgozott a levegőben s azt az előretörést, mely Görztől keletre, Sant Petertől egy északkeleti irányu támadással akart nekimentni frontunk kemény sziklapilléreinek, egy negyven nehéz Caproni gépből álló monstruózus légiflotta is támogatta. Ez a fekete felhő tonnaszáma hajgálta le ekrazitbombáit Aisovizzától nyugatra a pannovitzai erdőbe, a fák között egyik detonáció a másikat érte s a robbanások irtózatos dőreje után sűrű füstoszlopok szöktek a magasba, mint valami sötét gojzér. Ezek a robbanások ütegeinket keresték, de eredménytelenül. És amíg ezt a délről tervezett megkerülő mozdulatot létörtük és az aránylag keskeny frontszakaszon hét különböző gyalogezred katonáit fogdostuk össze a futóárkok köfalai között, szemköztről egy frontális támadás birkózott a Mte San Gabriele megszálló legénységével, északról pedig, ahol Mte Santo lábánál Doi falucska mellett egész a Gabriele lejtőjének a tövéig dolgozták magukat az olaszok, szintén egy ilyen tendenciájú oldalmozdulat indult meg.

Ennek a rohamai — igaz, hogyborzasztó veszteségek árán, mert a szélen rohanók egymás után buktak föl — egész az északi lejtőn húzódo árkaikig csaptak. Az olaszok már kezdték is berendezni maguknak a széthányt torlaszokat, amik előbb mozsaraink néhány jól irányzott lövése, majd az ellentámadásra indult ezredek, köztük különösen a kassai bakák puskatüze, kézigránátja és bajenettjei egészen szétszórta őket.

Ugyanez a sors érte azt a lancieri lovas dandárt is, amely Britof alatt már nem bírta bevárni a beigért fronttörést, hogy azután berontson árkaik mögé, hanem parancsra a gyalogságnak segítségül, vagy egy elszánt at-

tak sikere reményében nekirugtatott árkaiknak.

A nagy lovas tömeg zárt sorait géppuskáik tüze valósággal széttepte.

Az egész roham minden gyűrűje egymásután bukott föl s a pásztázott terület nagy közös sirja lett az egész attackozó lovasságnak. Egy-két elszabadult ló féktelen nyerítéssel vágatott el a pusztulásnak abból a hekatombájából, ami itt az egymás mellé zuhant ló és lovas hullákból összetevődött.

Ehhez hasonló próbálkozása csak a VI. csata közben tavaly augusztusban ment tönkre Cadornának, akkor a Wippach völgyben rohant néhány lovasrezdét tépték szét a szó szorosabb értelmében vertojbol ütegeink.

Hogy Cadorna miért erőszakolta most ezt a hegyet tízezrek halála árán is, amikor véres vesztesége a csata 14 napja alatt már is föllülműlta a százötvenezeret,

arra feleletet ad a másik hegy, a Mte Santo elfoglalását bejelentő győzelmi himnusznak tónusa. Ezt a hegyet is a nyugtalankodó olasz közvélemény lecsendesítésére, irul az új özegek és új árvák siró panaszára, Olaszország nagy sebére flastromnak akarják. Pedig a hegy mögött alig pár kilométerre egész hegylánc húzódik, csupa olyan kőtékkal, a miknek a száma 700-on felüli a térképen s ezek még mindig ott állnak csapatostul az olaszok útjában katonáink eleven sővénye mellett. Ha a ternovai fensik sok kopasz kupjájért és erdős hegyhátja mindegyikéért annyi embert föl akar áldozni Cadorna, mint amennyivel a Mte San Gabrielét erőszakolja — az egész olasz nép együtt még ezen a sivár, köves fensikon kap sziklák közé robbantott temejét, anélkül, hogy látta volna Triesztet. Mert a kikötőváros innen különösen messze van.

Öt millios társaság az ipari munkások élelmezésére

— Sajdi tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az ipari munkásság élelmezésének biztosítására az Országos Közélelmezési Hivatal kezdeményezésére nagyfontosságú akció kezdőd k. Hadik János gróf közélelmezési miniszter az érdekeltekkel való többszörös tanácskozások után külön osztályt állított fel az Országos Közélelmezési Hivatalban azzal a céllal, hogy ez az osztály gondoskodjék az erre a célra létesítendő két szervezettel együtt az ipari munkásság élelmezésére szükséges anyagok beszerzéséről és elosztásáról. Az osztály élére dr. Bud János miniszteri osztálytanácsos kerül, aki mellett különböző szakreferensek fognak dolgozni. Tanácsadó bizottságot állítanak mellette, amely az „Ipari munkásság élelmező bizottsága” címmel (röviden „Imeb”) működik, és felerészben munkásokból és munkaadókból, és azonkívül a törvényhatóság és az érdekelt miniszteriumok képviselőiből fog állani.

Legnagyobb gondot természetesen a főváros és környékének ellátására helyeznek.

Az ittlévő ipari munkásság ellátására két szervezet fog rendelkezésére állani.

Az egyik az Általános Fogyasztási Szövetkezet, amelynek tagjai főleg szakszervezeti munkások, a másik egy erre a célra megalakítandó szervezet lesz, amely a szövetkezetekhez nem tartozó munkások élelmezését fogja biztosítani. Ezt a szervezetet részvénytársaság formájában négy-öt millió korona alaptőkével nagy gyáripari vállalatok fogják megalapítani és a részvénytársaság feladata lesz, hogy nyereszkeségi céllal nélkül, beszeresse és elosztja az egyes vállalatok ipari munkásainak részére a szükséges élelmiszereket. A tiszta nye-

reséget vagy munkásjóléti célokra fordítják, vagy pedig arányosan elosztva visszaadják a munkásoknak. A Közélelmezési Hivatallal történt megállapodás folytán ez a részvénytársaság egész évre vagy több hónapra előre fogja megkapni a szükséges élelmicikkeket. A bizláshoz szükséges takarmányt és azokat a cikketeket, amelyek felett a Hivatal nem közvetlenül rendelkezik, a Hivatal intervenciójára mindenki mást megelőzően fogja a társaság a munkásság részére megkapni.

Az érdekelt körök azt hiszik, hogy e párluzamosan haladó kettős akcióval az idén elűdják kerülni azokat a zavarokat, amelyek tavaly gyakran tették lehetetlenné a munkásság élelmezését.

Cseh merészség egy aradi hatósággal szemben (Panasz a honvédelmi miniszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Érdekes konfliktusa támad egy aradi polg. hatóságnak a . . . án székelő cs. és királyi munkásgyűjtő állomásparancsnoksággal. A hadtest területén lévő katonai munkásokat a . . . munkásgyűjtő állomáson gyűjtik össze és kiadják az ipartelepekhez és a kisiparosokhoz is a szükséglet arányában. Ez a gyűjtőállomás a jelenlegi . . . án állomásozó csehországi császári és királyi gyalogezred mellett működik. Az eljárás az, hogy az illetékes polgári hatóság átíratot intéz a cseh parancsnokság alatt működő gyűjtőállomáshoz és előterjeszti, hogy egy-egy műhely számára hány szakmunkást tart szükségesnek kiutalni. Az egyik aradi polgári hatóság egy butorgyár számára kárpitost akart kieszközölni a 102. számú gyűjtőállomástól, mert a szóbanlévő butorgyár leginkább a katonaságnak dolgozik most. Az aradi polgári hatóság magyar átíratban kérte a kárpitos kiutalását, legnagyobb csodálkozására azonban egy hét múlva visszaérkezett az átírat és hátlapjára németül a következő értelmű üzenetet írta a munkásgyűjtő állomás cseh parancsnoksága:

Visszaküldötik a hivatalos nyelvre való lefordítás végett, (olvashatlan de szláv írásjelekkel ellátott aláírású hadnagy.)

Az említett polgári hatóság erre németül szövegezte meg átíratát, mert nem akarta, hogy a butorgyár esetleg sérelmet szenvedjen a cseh parancsnokság érthetetlen magatartása miatt. A parancsnokságtól visszaérkezett átíratot azonban felküldötte a honvédelmi miniszternek azzal a kérelemmel, hogy járjon közben a hadügyminiszternél az ilyen eljárás megszüntetése érdekében. Felterjesztésében kifejtette, hogy neki joga van magyar átíratot intézni a császári és királyi katonai hivatalokhoz, mert a hadügyminiszterium már évekket ezelőtt rendeletben utasította a császári és királyi hatóságokat, hogy a magyar polgári hivatalok magyar átíratát kötelesek elfogadni és amennyiben a válaszukban a német nyelvet is használni akarják az ellen nincs kifogása, azonban a német választ magyarra is le kell fordítani.

A hivatali érdeklődéssel várja a honvédelmi miniszter intézkedését, illetve választát.

EGYESÜLETI ÉLET.

— A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak aradi csoportjának közgyűlése. Tegnap délután 4 órakor a városháza közgyűlési termében hosszas előkészítés után tartotta meg az egyesület tisztújító közgyűlését, melyet a háboru alatt eddig meg nem tarthattak. A közgyűlés kiemelkedő része lesz Rónai Zoltán dr. neves publicista előadása, ki a Magánalkalmazottak és a szociális kérdés címen fog előadni. Az előadás és a közgyűlés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik a város tisztviselő társadalmában körében, melyre a nagyobb vidéki városok is elküldötték képviselőiket.

Wilson jegyzékének jó hatása.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Zürich. Wilson elnök választát, amely angol lapok szerint stilisztikailag is elsőrendű munka, a pápa békejavaslatára, itteni komoly semleges körökben nem látják olyan föltétlenül elutasítónak, mint az entente háborús lapjai, amelyek természetesen a német kormányzatról szóló, egyoldalú és elfogult mondatokat huzzák alá. Ezt a vezércikk-izű politizálást sajnálatosan veszik tudomásul a béke komoly barátjai és mindenekelőtt haszontalannak találják, mert ha a német kormány feleletül azt firtatná, hogy mennyiben jelentik Kerenszky és Kornilov az orosz népet, Lloyd George az angol tömegeket és Poincaré a francia népet, jogosan gorbáskodna vissza, de a béke ügye ezzel nem sokat haladna.

A béke szempontjából itt azt a konciliáns hangot tartják fontosnak, amelylyel Wilson válasza a boszuvágy kikapcsolásáról, a politikai és gazdasági korlátozások mellőzéséről emlékezik meg. Az orosz kormány „annexió nélküli” formulája és a német Reichstag békehatározata után Wilson válaszában vonatkozó része reményt enged arra, hogy a komoly közlekedés belátható időn belül megtörténik, körvonala legalább is derengenek és Wilson válasza végeredményben nem borítja őket homályba.

Miután Wilson válaszával lényegében az entente nyilatkozott meg, az itteni körök feszült figyelemmel várják Németország választát, a melytől a hadicélok is a békealap konkrét megjelölését remélik.

Berlin. A Berner Intelligenzblatt jelentése szerint az Havas-ügynökség még megjelenése előtt megváltoztatta Wilson válaszijegyzékének

több pontját. A jegyzék eredeti szövege egészen más.

Bécs. A Neue Freie Presse a következőket írja Wilson békejegyzékéről: Az egyetlen fény sugar ebben a jegyzékben az a mondat, amelyben Wilson azt mondja, hogy a békét meg lehet kötni, ha a német nép akaratának nyilvánítása által kezességet vállal azért, hogy a megállapodások biztosítva és tartósak legyenek. El lehet képzelni komolyabb garanciát, mint amikor a birodalmi gyűlés többsége, tehát az általános szavazati jog alapján szabadon választott népképviselőt kötelezően kijelenti, hogy békét akar hódítani nélkül és gyűlölet nélkül a többi nép ellen. Ennél jobb biztosítékot az amerikai nép nem nyújthat. Ha csak ettől függ a dolog, a békét már holnap megkötöhetik. A jegyzéknek ez a végső következtetése a józan megfontolásnak legalább egy csillámát nyújtja és talán egy kis reményt nyújt az engedékenységre is, de különben a válasz a maga teljes egészében nem a béke, hanem a gyűlölet üzenete.

Amsterdam. A Daily Telegraph jelenti Milanóból: A szövetséges országok kormányai tökéletesen megegyeztek a pápa jegyzékére adandó válasz dolgában. A választ csak később adják át. Meg akarják várni a szabadságon levő Gaspari biboros államtitkár visszatérését. A választ ugyanazon az uton küldik el, amelyen a szövetséges hatalmak a jegyzéket megkapták.

Ujra tárgyalják Spitéler Rudolf lisztcsempészés ügyeit.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi rendőrség büntető bírósága ma újból elővette Spitéler Rudolf pékmester régen huzódó ügyét, melynek bizonyítási eljárását még csak most fogják befejezni és azután lesz az ítélelhozatal.

A közönség előtt az ügy teljes részletet jól ismertek. Spitéler Rudolf elleni vádak öt csoportba vannak foglalva. Ezeknek egyike az, hogy a pékmester lisztkereskedéssel foglalkozott, holott iparigazolványa nem volt. A második fővád az, hogy 1915. augusztus 15-től kezdve, hónapokon keresztül sokkal több lisztet szerzett be üzlete részére, mint az előző 1913. és 1914. években, anélkül, hogy ehhez hatósági engedélye lett volna. A harmadik vádcsoporthoz az, hogy Spitéler Arad város lisztkontingenséből hét vagon lisztet vett fel, holott ekkor már több lisztet szerzett be, mint azt szükséglete megkívánta. A negyedik fővád, hogy százkét esetben Aradon vásárlásra nem jogosított, részint vidéki és részint ausztriai vevőknek 47 vagon lisztet adott el.

Végül az ötödik vádpont az, hogy Walther és társa eleki malom által részére feladott és a vasuton 1915. november 15-én fuvarozás alatt állott egy vagon lisztet elmulasztotta bejelenteni.

Az annak idején a rendőrbíróság az ügyet tárgyalta és Spitéler Rudolfot két hónapi elzárásra és 17,000 korona pénzbüntetésre ítélte. Spitéler azonban az ítéletet megfellebbezte, de a város tanácsa azt helybenhagyta. Spitéler ismét megfellebbezte az ítéletet, ami a

belügyminiszter elé került, aki azt annak idején feloldotta és új bizonyítási eljárást rendelt el.

Spitéler csakis az ellen a vád ellen jelentett be tanukat, a bizonyítás kiegészítése céljából, hogy üzlete 1915-ben több lisztet dolgozott volna fel, mint az előző években. A tanúk legtöbbje vidéki földmúlajdonosok, akiknek malmából Spitéler vásárolt. Ezeket megkeresés útján hallgatták ki.

A mai tárgyaláson az aradi lisztkereskedőket és Spitéler alkalmazottait hallgatta ki Weil Károly dr. rendőrbíró, akiknek lényegtelen vallomása után a tárgyalást elhalasztotta.

VÁROS ÉS MEJYE

Közzszemlén a legtöbb adót fizetők lajstroma. Az 1917 évre érvényes legtöbb adót fizetők névjegyzékét az 1886 évi XXI. t. c. 25 §-a értelmében f. évi szeptember 1-től szeptember hó 8-ig terjedő időre a városháza első emeletén lévő hivatalos helyiségben közzszemlére kiteszem azzal, hogy abba bárki betekinthez s ellene a közzszemlére kitétel ideje alatt hivatalomnál benyújtandó írásbeli felszólalással élhet Varjassy Lajos polgármester.

A biztosító-társaságok tüzoltóságai járuléka. Arad város tanácsa arról értesült, hogy Budapest főváros egy szabályrendeletet alkotott, amelyben kötelezte a biztosító-társulatokat, hogy díjbevételeikből tíz százalékot engedjenek át a tüzoltóság fejlesztésének céljaira. Aszabályrendeletet a fővárostól elkérték, az meg is érkezett, de abból nem tűnik ki, vajjon a kormányhatóság jóváhagyta-e azt. Eszerint a biztosító-társaságok a fővárossal közös megállapodás alapján betekintést engednek könyveikbe díjbevételeik ellen-

őrzése céljából és a megejtett elszámolás után minden év júniusában tíz százalékot befizetnek a főváros pénztárába. A tanács Lőcs Rezső polgármester-helyettes elnöklésével egy bizottságot küldött ki hasonló szabályrendelet tervezet készítésére.

Nem költözik a tanfelügyelőség. Arad város törvényhatósági bizottsága úgy határozott, hogy felír a kultuszminiszterhez és kéri, bontsa fel azt a szerződést, amelyet a város a királyi tanfelügyelőségnek a kultúrpalotában lévő helyiségei bérletéről kötött a közoktatási kormánylyal. A városnak gyűjtemények elhelyezésére van szüksége eme helyiségre. A miniszter arról értesítette a várost, hogy ezidőszent a szerződést nem bonthatja fel, mert a Kazinczy-utcai iskolában a tanfelügyelőség céljaira kijelölt igazgatói lakást nem tartja megfelelőnek.

Meghiusult a II. Isonzócsata.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Hága. A Nieuwe Rotterdamsche Courant katonai munkatársa azt írja, hogy a tizenegyedik Isonzó csata befejeződött és meghiusultnak lehet tekinteni.

Luganó. A Corriere della Sera jelenti az olasz harcokról: Az ellenség a harcvonal számos pontján arra készül, hogy ellentámadásba menjen át.

Bécs. Két heti szakadalan támadás után megálltak az olaszok rohamoszlopai. Mint az előző tíz isonzó csatában, most is elernyedett Cadorna energiája. Az a rettentő vérveszteség, amelyet a vitéz védőktől szenvedett az olasz második és harmadik hadsereg, szünetet parancsolt a támadóknak. Ez ugyan nem jelenti azt, mintha Cadorna lemondott volna a trieszti ut áttörésének forszírozásáról, annyi azonban bizonyos, hogy napok kellene, amíg megvert haderejét annyira fölfriessitheti, hogy támadásra vezényelhesse.

Zürich. Rómából érkezett tudósítások szerint az ország belsejében állandóan válságos a helyzet és a miniszterek folytonos tanácskozásai belpolitikai kérdésekkel állanak összefüggésben. Ezekben a tanácskozásokon első sorban a déli tartományok helyzetéről volt szó, ahol az élelmiszerek hiánya már nagyon akut jellegűt öltött.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A szeptember 1-én megjelent hivatalos jelentés így hangzik: A Bainsica-fensíkon viszonylagos nyugalom. A Monte San Gabriele északi lejtőin Görztől keletre igen élénk harc. Tegnap 32 tisztet és 685 katonát fogtunk el. A csata kezdete óta ejtett foglyok száma 720 tisztre és 26,585 katonára emelkedett.

SPORT

+ SZMTE-ATE bajnoki mérkőzés. A mai nappal kezdődnek meg a délvidéki bajnoki mérkőzések, melyek mindenkor a legszebb sprtesemények voltak Aradon. Az előjelekből megállapíthatjuk, hogy ismét a békeidőbeli szép és izgalmas football mérkőzéseknek lehetünk tanúi és reméljük, hogy a végén az aradi csapatok fognak vetekedni a büszke bajnoki címért. Első mérkőzése lesz a Szabadkai Munkás Testedző Egyesület-Aradi Torna Egyesület csapatainak, mely mérkőzés az ATE óvártéri sporttelepén, délután 4 órakor kezdődik. A déli kerület bizottsága szövetségi bírót delegált a vezetésre Temesvárról.

Aradi gyermek negyedmillió öröksége Oroszországban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háború szötte regények sorából kikivánczol az a történet, amelynek rendkívül érdekes szereplői ma már ugyan a földnek csendes lakói, de az, aki az ő életüket a maga életében tovább folytatja, annak karrierjében az alább elmondandók bizonyára örökké emlékezetes momentumot alkotnak.

Él itt Aradon teljes visszavonultságban egy rendkívül jó megjelenésű, választékosan öltözködő öreg ur. H. Antal a neve, valamikor az államot szolgálta, mint ménesbirtoki tisztviselő. A családja Csanádmegye történetében, különösen a szabadságharc alatt szerepet játszott, azonban ő megszakított minden összeköttetést velük — mint az Aradi Közlöny tudósítójának nevetve mondotta — szégyent hozott a családjára. Mint régi nemesi család sarja ugyanis egy zsidó leányt vett feleségül, akit nem láttak szívesen, sőt be se fogadtak az ősi kurián. H. fiatal feleségével a Dunántulra vonult, hosszú ideig Kisbérén, majd Bábóluán teljesített szolgálatot, mikor azonban a felesége ezelőtt huszonkét évvel meghalt, akkor visszatért a pátriájába, mert nagyon vágyódott ide.

A házasságából három gyermeke született, két fiú és egy leány. A leány volt a legfiatalabb, akinek megszületése az édes anyja életébe került. Az egy ikfiú Amerikába költözött, a másik egy eztergommegyei bányában, ahol mint tárnámeszter volt alkalmazva, szerencsétlenül járt és meghalt. A leányát nagyon gondosan neveltette, elvégezte a temesvári tanítónőképezdét, majd pedig Budapestre küldte, ahol háztartási tanfolyamot végeztetett vele, mert egy igen előkelő erdélyi mágnáscsalád nagyon megszerette a rendkívül intelligens uri leányt és a grófnő maga mellé akarta venni, hogy osztozzék vele a háztartás gondjaiba.

— Itt kezdődik — mondotta H. az Aradi Közlöny tudósítójának — szegény leányom tragédiája. Az arisztokrata familia legifjabb sarja szemet vetett a leányomra és a helyzete olyannyira türethetlenné vált, hogy távoznia kellett az előkelő házból.

Elővette tanítónői diplomáját, állást keresett, azonban ugylátszik, hogy fiatal grófi, aki képviselő is lett, valahogy mindig megtudta akadályozni a kultuszminiszteriumban a kinevezését. Nem tudom, hogy ybiztosan így volt-e, de sejtem, hogy eképpen kellett történnie, mert a végeredmény az volt, hogy a leányom két évi pályázat után sem tudott egy tanítónői álláshoz jutni.

— 1914. év telén én megbetegedtem és az orvosok tanácsára Pöstyénbe mentem kúrásra. Itt megismerkedtem a ceglédi vasúti állomás vendéglősenek feleségével, aki beszélgetés közben megemlítette, hogy szeretne egy intelligens, a háztartás minden ágában járatos uri leányt a házába venni, akinek a jövőjét is biztosítani, mert ő annyira beteges, hogy a nagyforgalmu üzlet vezetésére illetve a konyha irányítására képtelen. Azonnal táviratoztam a leányomnak, hogy jöjjön Pöstyénbe. Bemutatkozott és mint konyhafőnöknő a ceglédi vasútállomáson nyert igen kitünő feltételek mellett állást.

— Itt érte a leányomat a világháború, és itt szövődött egy olyan regény,

amelynek azt hiszem ebben a világháborúban sincs párja.

— A gorlicei áttörés alkalmával 1915. nyarán csapataink kezére került orosz foglyok közül az egyik fogolytáborból Ceglédre került egy orosz gyalogezred önkéntese. A rendkívül intelligens, több nyelvet beszélő fiatalember a vasúti postánál fogolytársai egy munka csoportjának felügyelője lett. Igen előkelő orosz családból származott, apjának nagy textil ipar telepei vannak a Krim félszigeten. A fiatalember Szentpétervárott végezte a műegyetemet és mint negyedéves technikus vonult be az orosz hadsereghez és került a frontra. Sok pénzt kapott hazulról, igen jól öltözködött és annyira megszerették Cegléden, hogy uri családokkal is megismerkedett és bejáratos volt több jobb házhoz. Mi türes tagadás a leányomnak kezdett udvarolni és igen sokáig természete-

tesen a legnagyobb titokban falálkozhattak csak, mert a gyermekem tudta, hogy szigorúan tilos orosz foglyokkal érintkezni és szerelmes szíve félt attól, hogyha kitudódna az ő viszonya az orosz ifjával, akkor ezt azonnal visszaküldenék a fogolytáborba. Az önkéntes rendkívül figyelmes és előzékeny volt szerelemével szemben és ennek tanújele egy értékes ékszerkazette, amely az én birtokomban van és igen tekintélyes értéket reprezentál. Minthogy a leányom pénzt nem fogadott el tőle, a fiatalember

tizezer korona értékű hadikölcsönt jegyzett a nevére és ajándékba adta neki.

— A viszony azonban nem marádhatótt rejtve a világ előtt, mert 1916. január 6-án leányomnak fiugyermeke születet és az apa nem volt más mint az orosz fogoly. A csecsemőt Aradon hozta létre leányom. Az orosz a szigorú téli időjárás következtében meghült és betegeskedni kezdett. Betegágyból mindennap irt és levelet tudott eljuttatni Budapesten élő szerencsétlen gyermekemnek és ezek a német nyelven irt gyönyörű levelek egy rendkívül emelkedett léleknek vallomásai. Tudomására adta gyermeke anyjának, hogy apjának mindent hűségesen megirt, a leghatározottabban azt az akaratát fejezte ki előtte, hogy gyermekét ismerje el, mert úgy érzi, hogy ő már nem kerül többé haza Magyarországból, minthogy az orvosok megállapítása szerint tüdővésztes lett.

— Egy napon a maga levele mellé német fordításban és orosz eredetiben odacsatolta atyjának levelét is, amelyben a gyáros rendkívül előkelő tónusban válaszol fiának hozzá intézett kérésére és szívesen adja beleegyezését ahhoz, hogy

leányom gyermeke örökölje majd foglyaságban lévő fia anyai jussának egy részét.

— Leányom természetesen igen gyakran meglátogatta az orosz ifjút Cegléden, akinek állapota napról-napra aggasztóbb lett. Ekkor már az ismerősök sutogni kezdtek a fiatalok intím viszonyáról, sőt leányomon a tagadhatatlan változás azt is elárulta, hogy nem az, aki volt és így a kórház parancsnokának is tu-

Orosz kereskedők

Csernovitzban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az osztrák államvasutak igazgatóságának egyik tisztviselője, Singer Oszkár felügyelő, aki a bukovinai vasúti vonalak átvétele céljából tartózkodott a visszahódított Bukovinában, most fontos jelentések megtétele végett utazik vissza a császárvárosba. Az inspektor lelkes szavakkal beszél a felszabadult Bukovinában tett látogatásáról.

— A visszatérő vasutasokkal együtt mentem én is Bukovinába, mindenütt felszabadító csapataink nyomába. Csernovic felszabadulása után négy napra érkeztem meg a városba, ahol akkor már a legnagyobb rend uralkodott. A házak lobogódásban voltak, este a Ring-platzen katonazene játszott, a korzó élénk volt, az egész városnak olyan volt a képe, mintha Csernovicban mindig a legnagyobb békesség honolt volna. Az emberek a felszabadulás örömeiben kifejezték az orosz hódoltság szomorú idejét és tudáradó boldogsággal élvezték a felszabadulás első napjait.

— A korzón elegáns nők sétáltak, sok bukovinai uri család tagjai, akik a menekülés idején ott rekedtek és az orosz uralom alatt Csernovicban gyűltek össze, miután a helytartóság székhelyén nagyobb volt az élet és a vagyonbiztonság, mint valamelyik messzemenő falusi kastélyban.

— A hölgyek a katonazenekar hangjai mellett csukaszürke tisztekkel sétáltak, amire vonatkozólag egy vasutas kollégám, aki az invázió alatt Csernovicban tartózkodott, megjegyezte.

— Ugyanezt a képet láthattuk 10 nappal ezelőtt is, mindössze azzal a különbséggel, hogy a tisztek oroszok voltak.

— Csernovicban a harmadik invázió alatt a lakosságnak nem volt annyi oka panaszkodni, mint az előbbi invázió alatt. Az oroszok tisztességesebben bántak a lakossággal, és különösen javultak a viszonyok, amikor a forradalom győzedelmekkedett a cári hatalmon.

— Egyébként is az oroszok úgy tekintettek már Csernovicot, mintha Oroszországhoz tartoznék és ezzel meg is lehet magyarázni azt, hogy az oroszok Csernovic lakosságát az orosz

polgárokat megillető bánásmódban igyekeztek részesíteni.

— Az oroszok nagyon hosszú tartózkodásra rendezkedtek be Csernovicban. Emellett bizonyít az a körülmény is, hogy a harmadik invázió alatt tömegesen költöztek Csernovicba orosz kereskedők, akik az üresen hagyott, vagy kifosztott üzlethelyiségeket gazdagon felszerelték áruval. Csernovicban az invázió alatt az elképzelhető legélénkebb üzleti élet virult. Az orosz hatóságok vigyáztak arra, hogy Csernovic ne veszítse el azt a forgalmas kereskedelmi gócpont jellegét, amely a várost mindig jellemezte és igyekeztek elősegíteni Csernovicnak ugy Bukovina különböző vidékeivel, mint a közeli Bessarabiával való kereskedelmi forgalmát. Ez az igyekezet lehetővé tette, hogy a Csernovicban maradt lakosság tisztességes és a megélhetéshez elegendő keresethez jusson, sőt több csernovici emberről beszélnek, akik az invázió alatt tisztességes vagyonra tettek szert.

— Csapataink előnyomulása folytán a menekülő orosz csapatokkal legalább 15—20 ezer orosz alattvaló menekült el Csernovicból. Orosz kereskedők menekültek el családjaikkal együtt

domására jutott az orosz fogoly szerelmi regénye. Hivatalból meg is indították az eljárás leányom ellen és két heti elzárásra ítélték. de tekintettel az enyhítő körülményre a büntetés végrehajtását felfüggesztették.

— A fiatalember édesatyja a szentpétervári svéd nagykövet utján az osztrák magyar külügyminiszteriumban érdeklődött fia és annak gyermeke sorsának alakulása iránt. Tudomására adta a külügyminiszternek a gyáros, hogy ő fia akaratahoz képest annak anyai örök ségéből eg yrészt Magyarországon született unokája számára akar biztosítani és azt a kérdést intézte a miniszteriumhoz, vajon van-e valami jogi akadálya. A miniszterium elsősorban a tényállást akarta tisztázni és ezért egyik külügyminiszteriumi tisztviselő leutazott Ceglédre, ahol kihallgatta magát az orosz önkéntest, majd Budapesten felkereste a leányomat, megnézte a gyermekét és magához vette az okmányokat. Ezzel hivatalos utra terelődött az ügy. A gyermek apja állapotában napról-napra súlyosabb rosszabbodás állott be, a tüdővész igen nagy mértékben pusztította szervezetét és ezért azt az óhaját fejezte ki a kórház parancsnoksága előtt, hogy végrendeletet akar.

— Apjával történt megállapodás szerint kétszázötvenezer rubelt biztosított gyermekének Oroszországban lévő anyai örökségéből

és a gyermek anyjának eme tőke kamatain kívül százötvenezer rubel kamatait. A betegség gyorsan végzett a szerencsétlen ifjával, akit Cegléden el is temettek. A végrendelet felkerült a külügyminiszteriumhoz, amely Stockholmon át közvetítette Szentpétervárra.

Szerencsétlen gyermekem azonban szerelmesnek nemesszivü elhatározásának gyümölcsét élvezni nem fogja. Az orosz halála után ismét visszatért a ceglédi vasúti állomási vendéglőbe elfoglalt helyére. 1917. május 21-én egy éjszaka — mint azt annak idején az összes napilapok megírták, — amikor átment a síneken, hogy lakásába térjen egy berogobó tehervonat kerekei alá került, amelyek halálra gázolták.

hivatalnokok ugyancsak családjaikkal telepedtek le az elhagyott városban, akiknek most menekülniök kellett. Sok dusan megrakott üzlet, vagy élelmiszerraktárak maradtak a városban, amellyel az oroszok visszafizették azt a kárt, amit a mieink meneküléskor ők okoztak.

— Csernovic boldog, rombolás alig történt a városban, egy gyönyörű, élénk és boldog város került vissza győzelmes csapataink kezére.

— A vasúti vonalak megtekintése alkalmával módomban volt Bukovina sok helyét megfáogatni. Egy-két község felgyújtásán kívül, nagyobb károkat nem okoztak a menekülő oroszok, akiknek gyors futását bizonyítja az a körülmény, hogy Bukovina szép termése teljesen épen került csapataink kezére. Az oroszok visszafizették a tavalyi termést.

— A visszahódított vasúti vonalak ma már abban a helyzetben vannak, hogy teljesen megfeleljenek a szükséges közlekedés céljainak. Sok helyen történtek kísérletek arra nézve az oroszok részéről, hogy a vasutakat hosszabb ideig használhatatlanná tegyék, de ezek csak kevéssé sikerültek, úgy, hogy rövid pár napi munka után a rongálásokat ki lehetett javítani.

Kerenszky ellopta az amerikai milliókat . . .

(Orosz lapok vádjai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ha orosz lapokat olvas az ember, rájön arra, hogy Oroszországban a sajtószabadságot arra használják az emberek, hogy szidalmazzák és a sárba rántsák egymást. A Lenin-csoportról szóló leleplezések még mindig napirenden vannak. Nemrég megjelent a lapokban egy lista, mely a német agent provocateurök neveit tartalmazta s e névsorban találhatjuk Lenint és Gorkijt is. A polgári sajtó, különösen a Bjetsch, nemcsak az agent provocateur-öket szidalmazza, de tanait is, akik az orosz néptömegre nagy hatással voltak. Azelőtt az orosz szocialisták heves ellenzői voltak minden háborúnak és különösen a mostaninak. Mielőtt kitért a forradalom és a szocialisták is, mint Skobelew és Ceretelli miniszteri hatalomhoz jutottak, rögtön sikra szállottak az ugynevezett védelmi háború érdekében. Mint láttuk, a védelmi háború később véres offenzívához vezetett. A Bolseviki-pártiak most ép oly módon támadják a háborús szocialistákat, ahogyan őket rágalmazták ezek. Azt híresztelik, hogy Ceretelli tíz millió rubelt kapott Teresosenkótól, Kerenszki, aki az utolsó offenzíva előtt öt milliárdot kapott Amerikától, ebből az összegből esinos summácskát sülyesztett a saját zsebébe és Miljukov is csak azért kardoskodik a háború mellett, mert egyike a legnagyobb hadseregszállítóknak. Egyik párt ilyen állításokkal akarja tullicitálni a másikat s közben olyan eszközöktől sem riadnak vissza, melyek a józanul gondolkodó ember előtt egészen érthetetlenek.

A Novoje Vremja gyakran írja, hogy a bolseviki pártiak zsidók. Ez persze épen úgy nem igaz, mint a lap többi hírei. Radeket tolvajnak nevezi a lap és azt állítja róla, hogy pártpenzeket sikkasztott el, órát lopott, Trotskiról pedig azt híreszteli, hogy az amerikai németektől tízezer márkát kapott a Miljukov kor-

mány megbuktatására. Ilyen dolgokkal foglalkoznak a sajtó organumok, pedig igazán más dolguk is volna. És amíg így hadakoznak a pártok egymás ellen, amíg a bolseviki az állítják, hogy a háborús pártiak az entente államoktól megvannak vesztegetve, ezek viszont német fizetett ügynököknek mondják őket, addig mindnyájan megfélemedeznek arról az érdekről, amelyet védelmezniök kellene: a haza érdekéről.

Az orosz lapok „fontos” rovatában ilyeneket tárgyalnak: érvényesek-e azok a házasságok, amelyeket orosz-lengyel emigránsok a külföldön kötnek. Az orosz igazságügyminiszter annyira fontosnak tartja ezt a kérdést, hogy megoldását az alkormányozó gyűlés összehívásáig elhalasztotta, mert az a véleménye, hogy az ideiglenes kormánynak nincs joga ilyen fontos kérdések felett dönteni. És ugyanez a kormány, amely pedig csak ideiglenes és semmiestre se választotta szabályszerűen az orosz nép, illetékesnek tartja magát jóval fontosabb kérdések fölött határozni. Saját szakálára offenzívát indít, vagy eldönti az ukrainai kérdést, vagy a fin problémát. A provizórikus kormány az autokrata fellépése katonai diktatura felé irányul, melynek első jeleit Kerenszky magatartásában már észre lehet venni. És alighanem arra fog ez vezetni, hogy az anyaország összeütközzék Finnországgal és Ukrajnával, melyek az orosz kormányban csak az erőszakot látják és nem bízhatnak benne, mert szabadságukban gátolják. Nehéz megjósolni, hogy a diktatura mire fog vezetni. Az ellenforradalomnak mindenesetre kedvez. Hogy mi fog történni, — ezt az orosz lapokból látjuk — ma még széles Oroszországban senkise tudja. Csak mindenki érzi, hogy most a szabadság és a korbács között állanak.

Nem utasítjuk el a pápa jegyzékét.

(Tanácskozás Lengyelország önállósításáról.)

Saját tudósítónk telefonjelenlése.

Bécsből telefonálják: Kühlmann Richárd német külügyi államtitkár ma reggel ideérkezett. A külügyi államtitkár délelőtt Czernin gróf külügyminiszterrel automobilon kiment Reichenauba. Előbb konferencia volt kettejük között, azután Kühlmann kihallgatásra ment a királyhoz. Este a német nagykövetség az államtitkár tiszteletére ebédet adott, amelyen Czernin gróf is résztvett. A külügyi államtitkár ezután visszautazott Berlinbe.

Illetékes körökből a német külügyi államtitkár és Czernin gróf tárgyalásairól a következőket jelentik:

A pápa jegyzéke és a lengyel kérdés állt előtérben a tanácskozásokon. Ami az előbbit illeti, a négyes szövetség államai külön-külön fognak válaszolni a békejavaslatra, de az alapelvek természetesen ugyanazok lesznek a válaszokban. A mai tanácskozáson arról volt szó, hogy megállapítsák a pápának adandó válasz egyöntetű alapelvét. Annyit már most közölni lehet, hogy a központi hatalmak nem fognak benne visszautasító álláspontra helyezkedni, de miután

Amerika már elvetette és az entente kormányai ridegen fogadták a javaslatot, legalább is kétséges, hogy a központi hatalmak ki fognak-e terjeszkedni a pápa jegyzékében felsorolt pontokra és részletekre.

A lengyel kérdéssel a következőket közlik:

Berlinben az a vélemény, hogy a varsói események szükségessé tették az eddig követett irány megváltoztatását. A jelenlegi bécsi tanácskozások ama tárgyalások folytatásának tekintendők, amelyek nemrég folytak le Berlinben Michaelis kancellár és Czernin gróf külügyminiszter között. Egyebekben holnap és holnapután Krakóban a birodalmi tanács és a volt tartománygyűlés lengyel képviselői, továbbá a lengyel politikai szervezetek tagjai együttes tanácskozásra ülnek össze, hogy döntenek a lengyel legfőbb nemzeti bizottság további fenmaradása felett. Előrelátható, hogy Krakóban ismét éles harcok lesznek a radikális és a mérsékelt lengyelek között, és e harcok kimenetele döntő hatással lesz a lengyel politika további irányára.

Olvassa naponta

Az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseit. Hétköznap 50—60, vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „Aradi Közlöny”-ben.

Ciorogáriu Romulusz a román tanítóképzők megrendszabályozásáról.

(Az érseki konzisztórium ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tudvalevőleg Apponyi Albert gróf kultuszminiszter nem engedte megnyitni a görög katolikus román tanítóképző intézeteket, amíg azok bizonyos rendszabályok betartására nem kötelezik magukat. A kultuszminiszter eme rendelete igen élénk visszatetszést keltett a román iskolai fórumok körében. Mangra Vazul érsek metropolita e hó 3-ára összehívta az érseki konzisztóriumot, hogy állást foglaljon ebben az ügyben. Az érseki konzisztórium tagjai a magyarországi román püspökök és a román egyházmegyék választott kiküldöttjei. Többek között részt vesz a holnapután megkezdődő konzisztórium ülésen Ciorogáriu Romulusz az aradi görög keleti román tanítóképző intézet igazgatója is, akit tudvalevőleg a tavasszal választottak meg nagyváradi püspöki helynöknek. Ciorogáriu ez ügyben a következő nyilatkozatot tette az Aradi Közlöny munkatársa előtt:

— Mivel a kultuszminiszter ur öccelleneciája a román szentszékektől választ kér a román tanítóképzők megnyitását elhalasztó intézkedésére vonatkozólag, tehát e hó 3-án az érseki konzisztórium megadja a miniszter urnak a kért felvilágosítást, illetve véleményt. A miniszteri rendelet tulajdonképpen nem körvonalazza precízen, hogy milyen állami ellenőrzést vagy felügyeletet tervez a kultuskormány a román tanítóképző intézetekkel szemben. Ami speciálisan az aradi intézetet illeti, az sohasem nélkülözötte a legszigorubb állami felügyeletet. Régebben Jancsó Benedek volt, utjabban pedig Sziegeszkú József dr. az állam által kiküldött megbízott és mind a ketten a legszigorubb kont-

rolt gyakorolták úgy velem, mint az intézettel szemben. Ennek én igen örültem is, mert ez az ellenőrzés erősítette az én pozíciómat a különböző oldalról jövő intrikákkal szemben. Ez az ellenőrzés ugyanis bebizonyította, hogy a kívülről jövő intrikus támadásoknak nincs alapja. Az ellen egyáltalán semmi kifogásuk sincs a román tanítóképző intézeteknek, hogy a kormány bármilyen szigorú ellenőrzést gyakoroljon velük szemben, mert hiszen nekik semmi takargatni valójuk nincs, a gondjaikra bizott ifjuságot kifogástalanul nevelik, amit az is bizonyít, hogy az aradi tanítóképző intézetből bevonult ifjak sorra kitüntetéseknek kapnak harctéri szolgálataikért. Itt említem meg, hogy míg béke idején átlag nyolcvan növendékünk volt, legutóbb csak huszonhatan maradtak, a többiek katonák lettek. Ha a kormány államosítani akarná a tanítóképző intézeteket, ezzel megfosztaná autonómiájuktól ami nem volna kívánatos, mert állandó sürítődést és ellentétet eredményezne. Tudomásom szerint az ügyet simán és békésen fogjuk elintézni a kultuszminiszter urral, mert hiszen neki is ez a szándéka, ő is jól tudja, hogy most, amidőn ellenségekkel vagyunk körülveve, nem tanácsos az országban kulturharcot kezdeni.

A püspöki helynök végül kijelentette, hogy valószínűleg e hó folyamán nyugalomba vonul és Mihelyt püspöki helynökke való megválasztását megerősíti, azonnal Nagyváradra költözik. Ez valószínűleg még szeptemberben, vagy októberben megtörténik.

Papírvászon gyártása

Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az alsó és felsőruha készítéséhez szükséges kelmék tudvalevőleg rendkívül megfogyatkoztak a háború alatt, mert a nyersanyagot sem a semleges, sem az ellenséges államokból nem lehet importálni. Ugy a hadvezetőség mint a polgári szükséglet kielégítését szervező organumok hónapok óta kísérleteznek, hogy a szövet és a vászont helyébe papírból készült szövetet és vászont alkalmazzanak. Már több mintegy esztendeje gyártanak úgy Németországban mint hazánkban papírszöveteket, amelyek különösen lisztes zsákokhoz és a lövészsárkok fedezékéinél használt homokzsákokhoz alkalmaznak. Homokzsákoknak különösen alkalmas a papírszövet, mert ha a lövészsárkokban megázik a homokkal telt zsák, akkor úgy összeázik és megszáradás után úgy összeáll, hogy csak gránát rombolja szét. Németországban már ruhakelméket is készítenek papírból, sőt inget és lábravalót is gyártanak. Magyarországon most készülnek áttérni ezek készítésére és tudomásunk szerint az aradi Hungária textilgyár rövid idő múlva berendezkedik egy új ruházati cikk termelésére. Ez ügyben Loránt Emánuel a Hungária textilgyár vezérigazgatója a következő nyilatkozatot tette az Aradi Közlöny számára:

— Tény, hogy Németországban csaknem egy esztendeje megkezdtek a papírvászon gyártását, amelyet a katonaság számára alsó-

ruha készítésére használnak fel. Németországban papirkelméből már munkásruhákat is és munkáskötényeket is régebben gyártanak és ezek a gyakorlatban igen jól beváltak. Különösen télen és száraz időben használhatók jól az ilyen alsó és felsőruhák. Tudvalevőleg a papír rossz hővezető és télen jó melegen tartja a testet, tehát ebből a szempontból is rendkívül praktikus a papírvászonból készült alsóruha. Az a hátránya mindenestre megvan, hogyha megázik, akkor hamar tönkremegy. A hadügyminiszterium felhívta most az érdekelt gyárat, hogy tegyenek próbát papírvászon és papíralóruha készítésével. Mi már régebben megkezdtük volna ennek is a gyártását, mert telepünkön már eddig csak kelméket és papírszöveteket nagy mennyiségben állítottunk elő, azonban a megfelelő gépeket mostanáig nem tudtuk beszerezni. Ezeket a gépeket ugyanis csak Németországban állítják elő és amíg Németország hosszú időre el nem látta magát papírvászon kelmével és alsóruhával, addig nem volt hajlandó a szükséges gépeket rendelkezésünkre bocsátani. Mivel Németország már igen nagymennyiségű papírvászon és papír alsóruha tartalmat gyűjtött, átadhatja régi és újonnan gyártandó gépeit Magyarországnak. A hozzánk importálandó gépek nagyrésze már Tetschenben van és rövid idő múlva megérkeznek, úgy hogy mi is megkezdhetjük a papírvászon alsóruhák gyártását. Ez igen jelentékeny mértékben fogja csökkenteni a már csaknem tizhetetlenné váló vászonszükségletet.

Hétszáz koronáért csempészik ki a búzát.

Saját tudósítónk telefonjelelente.

A magyar királyi határrendőrség a háborúban rendkívül fontos szerepet tölt be. Tevékenysége, különösen a közlekedési visszaélések megállításában a legnagyobb mértékben szolgálja az ország vitális érdekeit. A határrendőrség mai személyzetével a megnövekedett munkakört a szükséges precizitással nem tudja ellátni. Egre több rendelet szabályozza az ország közlekedési ügyeit, egyre több a kihágás, a melyekkel a rendeleteket megszegik. Hallatlan nagy arányban folyik az élelmi cikkeknek az országból való kicsempészése. Magyarországot Kanaának tekinti Ausztria és teljesen behárlozza ügynökeivel, akik hatósági engedély megkerülésével szállítják Ausztriába az itthoni szükségletek fedezésére szükséges élelmicikkeket. Nemcsak a határszéli megyékből folyik a csempészés, de Toina, Baranya és Bácsbodrog területéről is nagyban folyik a titkos export.

Az osztrákok vagyoni viszonyai megengedik, hogy minden üzemet áldozzanak az élelmicikkekért, botrányosan felhajtják az árakat és a legegésztelenebb konkurenciát idézik elő a megélhetés küzdelmeiben elfásult magyar lakossággal. A vajért és zsírért különként már ötven koronát ígérnek az osztrákok. A rozsot és búzát 700—800 koronáért vásárolják. Nem csoda hogy a nagy pénz sok embert elkábít. A határrendőrség mostani beosztásával sikerrel üldözte a csempészeket, de olyan hatalmas és rafinált szervezettel, amilyenné a csempészet lassaként kifejlődött, a határrendőrség mai állapotában nem birkózhatik meg.

Hadik János gróf, az Országos Közlekedési Hivatal elnöke előterjesztést tett Ugron Gábor belügyminiszternek a határrendőrség létszámának emelése érdekében. A belügyminiszter az előterjesztést elfogadta. A legutóbbi minisztertanács elhatározta, hogy az óriási csempészet megállítására fejlesztik a határrendőrséget. Háromszázötven főnyi legénységet fognak beosztani határrendőri szolgálatra, azonkívül százötven új altiszt, huszonöt detektív és nyolc-tíz fogalmazói állást szerveznek a határrendőrségnél. A minisztertanács kimondta, hogy a határrendőrség olyan fontos missziót teljesít itthon, mint a katonák a fronton. A új állások betöltésére serényen folynak az előkészületek.

TANÜGY.

(—) Tankönyvek az összes helybeli és megyei tanintézetek részére kaphatók Oláh Sándor és Társa könyvkereskedésében. Telefon 2—30.

— Új és használt iskolakönyvek és taniszerek az összes helybeli és vidéki iskolák részére már kaphatók Kerpel könyvkereskedésében.

— Új és használt tankönyvek az összes aradi iskolák részére már kaphatók, valamint iskolatáskák, rajz és írószerek nagy készletben Krausz Paulin könyvkereskedésében, színházépület. 5839

— Az aradi Kereskedők Köre által fenn tartott Női Kereskedelmi Szaktanfolyamban a beírások szeptember 3-án és 4-én 3 és 4 óra között lesznek, a (fiu) Felső Kereskedelmi Iskola igazgatói irodában. Az előadások 10-én kezdődnek.

Rose kapitány újabb bravurja

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Berlin. Egy tengeralattjárónk, melynek Rose kapitány volt a parancsnoka, az angol nyugati parton újabb hét gőzöst süllyesztett el 48,000 bruttó-regiszter tonna tartalommal.

Berlin. Rose kapitány újabb sikeréről a Wolff-ügynökség a következőket jelenti: Rose kapitány ugyanaz a tengerésziszt, aki 1916. októberében egy tengeralattjáróval Skócia körülhajózása után, tizennégy napi uttal Newport amerikai kikötő elé érkezett. Ez a siker akkor az Egyesült-Államokban és az egész világon a legnagyobb feltűnést keltette, mert lehetetlennek tartották, hogy egy tengeralattjáró, kíséret nélkül átkelhesse az Atlanti Óceán. Akkor minden különösebb anyag- és élelmiszer felhalmozása nélkül, Rose kapitány kétszer is megtette ezt az utat és közben harci sikereket is ért el.

Finnország élet halál harca.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Rottérdam. Helsingforsból jelentik: A finn országgyűlés, amely a kormány tilalma ellenére ült össze, egyhangulag kimondotta Finnország önállóságát és kiáltványt bocsátott ki a függetlenségért való küzdelemre.

Kopenhága. Helsingforsban, Abóban és Wiborgban kihirdették az osztrómalapot. Helsingforsba a maximalisták utcai felvonulást rendeztek, plakátokat hordoztak körül ilyen felirással: Oroszország kiczeheteti Finnországot. A Jakalostadban üléselő finn esonka parlamentü tagjait is a szenatorzokat elfogták.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Az orfeumi primadonna szerződése.** Budapestről jelentik: Pataki Vilma primadonnát 1916. október 1-től 1917. május 31-ig terjedő időre havi 1300 korona fizetéssel szerződtette a Fővárosi Orfeum igazgatósága. A szerződés 13 pontja szerint országos gyász, nyomor, háború, politikai mozgalmak, tüzvész vagy rendőri beiktatás, a vállalat feloszlása esetén az igazgatóság jogosítva van a szerződést minden felmondás nélkül és kártérítési kötelezettség nélkül felbontani. Az igazgatóság, minthogy az 1917. február 15-én életbelépett rendelet szerint a mulatóhelyeket, hangversenytermeket zárva kellett tartani, március elsején elbocsátotta a primadonnát. Pataki Vilma erre több ezer koronára perelte az orfeum igazgatóságát. A járásbíróság is neki adott igazat. A Kuria azonban elutasította a primadonna keresetét azzal az indoklással, hogy a szerződés 13. pontja szerint az igazgatóság jogosan bontotta fel a szerződést.

* **Az Aradi Zenekonzervatóriumban** (Szabad-ság-tér 21.) a beiratások szeptember 1-től kezdődnek.

* **„Stambul rózsája“ (magyar kiadása).** „Der Soldat der Marie“, „Már minálunk soroznak“, „Istenucese nem bánom“, „Messze mentél, nagyon messze“, „Írd meg, hogy csokolé párod?“ kaphatók Kerpel könyvkereskedésében.

* **„Sír a szívem...“** címmel jelent meg nem régen Gárdonyi Jenő fiatal aradi hirlapírónak hangulatos verseskötete. A közönség meglek érdeklődéssel kísérte a könyv megjelenését, ezzel is elismerve a fiatal költő előretörni akarását. A könyv számos versét elismerő kritikával fogadta az aradi sajtó, lelkes további munkára serkentve fiatal munkatársát, akinek ezen első s már is sikert aratott szárnybontogatására ismételtelen felhívjuk a közönség pártoló érdeklődését.

H I R E K.

Sorozások Araden.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Varjassy Lajos polgármester közhírré teszi, hogy az aradi m. kir. honvédkiegészítő parancsnokság beküldött szemletervezete szerint az Aradon tartózkodó 1899., 1898. és 1897. években született aradi és idegen illetőségű népfőkelők bemutatási szemléjének megtartására 1917. évi szeptember hó 20., 21. és 22. napjait tűzte ki.

Ezen szemlén való megjelenésre a fentjelt évfolyamokba tartozó és Aradon az összeíráshoz már jelentkezett népfőkelőknek „Idézés“ című meghívások lesznek kézbesítve, melyeken a megjelenés napja is megjelöltetik.

Azok, akik az „Idézés“ című meghívást 1917. évi szeptember hó 15-ig meg nem kapták volna, annak átvétele végett az aradvárosi katonai ügyi osztálynál tartoznak jelentkezni.

A népfőkelési bemutatási szemle a városháza északnyugati oldalán lévő kisteremben fog megtartani és mindenkor reggel 7 órakor veszi kezdetét.

Azon népfőkelők, akik ezen szemlén meg nem jelennek s elmaradásukat kellően nem igazolják, elővezettetni és az 1890. XXI. t.-c. 4. §. értelmében 2 évig terjedő börtönnel fognak büntettetni.

Völegénye halála miatt öngyilkos urileány.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Megrendítő háborús tragédia történt tegnap a fővárosban: a budapesti társaság egyik ismert és ünnepelet kisasszonya öngyilkos lett, revolverrel a szájába lőtt, mert meg tudta, hogy a völegénye a harctéren olyan idegrázkódtatást szenvedett, hogy öntudatát és egészségét soha többé nem nyerheti vissza.

A szomorú eset részletei a következők: Egy hónapja a harctérről súlyos idegsokkal került vissza Sántia Sándor lovastüzérezhadnagy, egy hős fiatal tiszt, aki részt vett a legnehezebb ütközetekben. Fedezékében explodáló gránát eltemette, eszméletlenül ásták ki a katonái, idegsokkot kapott és mért állapota egyre rosszabbodott, a Schyarizer szanatóriumba vitték.

Sántia hadnagy a gondos ápolás dacára nem gyógyult, agybai tüneteit állapították meg róla az orvosai. Amikor ezt tegnap menyasszonya R. kisasszony megtudta, József utcai lakásán revolverrel a szájába lőtt, eszméletlenül szállították a mentők a Grünwald szanatóriumba, ahol most válságos állapotban fekszik.

Sántia hadnagy Görgey Arthur tábornok rokona, szerencsétlen menyasszonya pedig a budapesti társaságok egyik legünnepelettebb urileánya.

— **Az osztrák kormány esküvője.** Bécsből jelentik: Ma délelőtti tettek le az esküt Ófelsége kezébe az új hivatalnokminiszterium tagjai.

— **Kitüntetés.** A Magyar Tudósító jelenti: A király kitüntető szolgálati elismerésül Kúrtby Lajos báró titkos tanácsosnak, a közlelmezési hivatal volt elnökének és Osztrólczy Géza nyugalmazott főispán, alelnöknek a polgári hadiérdemkereszt első osztályát adományozta.

— **Előléptetés.** A király Vass Mátyás segédmérnököt, királyi kulturmérnökké nevezte ki. Az új mérnök a 29. honvédkizseregred kötelékében mint hadnagy teljesít szolgálatot a harctéren. Az ellenséggel szemben tanúsított hőz magatartásáért eddig már négy kitüntetését kapott.

— **Elsüllyedt gőzös.** Marsaillesből jelentik: A Natal francia postagőzös augusztus 30-án este, Marsailles közelében összeütközött egy másik gőzössel és elsüllyedt. A gőzös 320 hajótöröttjét Marsaillesben paratartették.

— **Aradi hirlapírók bérmozgalma.** Az aradi újságírók helyzetük javítása céljából bérmozgalomra szervezkedtek. A hirlapírók a háboru alatt egyizben, a béke idején élvezett fizetésük után, ötven százalékos drágasági pótlékot kaptak. Most az Aradi Újságíró Egyesülete szindikátusa után azt a kérelmet terjesztette a laptulajdonosok elé, hogy az említett pótlékkal megnövekedett fizetésüket újabb harminc százalékkal emeljék és október elsején beszerzési segélytadjanak. Az akció sikerrel végződött. A kiadótulajdonosok békés megegyezés alapján, a kért javításokat, a törzsfizetéshez szabott újabb ötven százalékos drágasági pótlék alakjában, továbbá a beszerzési segélyt megadták és ezzel ma az aradi újságíróknak fizetése száz perccel nagyobb, mint volt a béke idején. Az aradi lapvállalatok azzal, hogy most szellemi, néhány nappal ezelőtt pedig technikai munkásaik helyzetének javítására ismét tetemes áldozatot hoztak és a lap előállításai költségeit ujonnan növelték, azt akarták elérni, hogy a viszonyoknak megfelelő anyagi helyzet megleremtése által, megelégedett munkásokkal dolgozva, a legjobb újságot nyujtsák előfizetőiknek és olvasóiknak.

— **Negyven métermázsa szalonna.** Az országos Közlelmezési Hivatal arról értesítette a várost, amely zsirt kért tőle, hogy e kérelemnek tehet eleget, de a helyzet javítására negyven métermázsa szalonnat utalt ki és kilátásba helyezte, hogy ugyanennyi mennyiséget fog juttatni a legközelebbi időben. A hivatal szemrehányást tesz a tanácsnak azért, mert a város részére már régebben átengedett négyszáz serést nem vette át és nem gyűjtött zsirt.

— **Temetés.** Ma este hét órakor temették el őszinte részvét mellett Lachmann Frigyesné. A temetésen a polgári és katonai előkelőségek nagyszámban jelentek meg. Lachmann Frigyes cs. és kir. százados nejének ravatalára szánt koszoru megváltása fejében a 33. gyalogezred rokkant alapja javára a XII. népfőzászlóalj gyűjtéseken a következő aloanynok folytak be a mai napon a pótzászlóaljparancsnoksághoz: Schweiger főhadnagy 9, Schlangner főhadnagy 3, Klein őrmester 5, Csalogovics őrmestertől 1, Euhmann őrmester 1, Sándor őrmester 4, Widger szakaszvezető 5, Bozsik szakaszvezető 5, Schwarz szakv. 2, Siklován szakv. 4, Lőrinczi szaksv. 5, Papp-litzky tizedes 1, Hingler Béla tizedes 1, Székely őrvezető 1, Hecker őrvezető 1, Weisz őrmester 2 korona. Összesen 50 korona. A nemesszivű adományozóknak ezuttal mond köszönetet a pótzászlóalj parancsnokság.

— **Szűnik a vérhasjárvány a fővárosban.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma déiben azt az értesítést adta ki a fővárosi tisztviselői hivatala, hogy véleménye szerint a vérhas járvány szűnőben van. Ma tizenkét újabb gyanús megbetegedést jelentettek be, amelyek közül egyik sem bizonyult pozitív vérhasnak.

— **Szabad lesz az uzsonna kávé.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Nagy Ferenc, a Közlelmezési Hivatal alelnöke kijelentette egyik fővárosi lap munkatársa előtt, hogy a délutáni kávézás korlátozását, amely csak három óráig engedi meg a kávé kiszolgálását, valószínűleg megfogják szüntetni, mert ugylát-szik, hogy a tilalomnak semmi értelme nincs.

— **Kellemetlen névcsere.** Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt szerkesztő ur! Engedje meg, hogy az alábbi soroknak b. lapjukban való szives közlését, kérem: A temesvári hadbíróság, ha jól tudom június havában elítélte, valami Fitz József dr. nevű segédorvost, amit annak idején ugy az aradi mint a budapesti lapok is közöltek. Ezzel kapcsolatban akadtak feüleles olvasók, akiknek mindegy volt az, hogy a lapban Fitz volt-e írva vagy pedig Fritz József-e vagy János. Éppen ezért az illetőknek saját érdekükben és a további keilemlenségek kikérülése végett kénytelen vagyok ezen a réven kijelenteni, hogy nevezett segédorvossal nem vagyok azonos. Szerkesztő ur szíveségét előre is köszönve vagyok megkülönböztetett tisztelettel híve Fritz János dr.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Ujabb békejegyzéket készít a pápa.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Tengeralattjárók és a szövetségesek tengeralattjárói a földközi tengeren, megerősödött ellenségek ellenhatása ellenére is, újból 12 gőzöst, 14 nagyobb és 10 kisebb vitorlást, összesen 46.000 tonnát süllyesztettek el.

London. A Reuter ügynökség jelenti: Edmond Morel ismert pacifistát letartóztatták, mert egy bizonyos röpiratot Svájcba igyekezett eljuttatni.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: Erősen esős időjárás mellett nem történt különös esemény. Keleten a Duna front több helyén Smorgonnál és Baranovicinál élénk harci tevékenység.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik este: Az Isonzó mellől délután két óráig nagyobb harcokról nem érkezett jelentés.

Karlsruhe. A Stampa jelenti Romából, hogy a hadban álló hatalmak válaszcímű békejegyzékének megérkezése után a pápa újabb békejegyzéket fog intézni a hatalmakhoz.

Genf. Párisi jelentések szerint pénteken Poincaré elnöklésével minisztertanács volt, amelyen megállapították a pápa békejegyzékére adandó végleges választ.

Helsingfors. Itt ötszáz letartóztatás történt Kerenszky parancsára. Elfogták a feloszlított kormánygyűlés másod elnökét is.

Budapest. A vaggongyarak vezetői és a kereskedelmi kormány közt tárgyalások folynak a magyar államvasutak vaggonszükségletének beszerzéséről. A tárgyalások befejezés előtt állnak. 1918-ban a Máv. kilencezer vasuti kocsit rendelt 150,000.000 korona értékben.

Berlin. A Norddeutscher Allgemeine Zeitung írja: Illetékes helyről közlik: Matinnak az a híre, hogy Norvégia alá vetette volna magát Amerika ama kívánságának, hogy eljárja a Németországba való kivitt, teljesen alaptalan.

— **Érdekes házassági hír.** Egy fővárosi lap írja: Bécsből írják nekünk: Itteni nagyon előkelő társadalmi körökben egy végtelenül érdekes eljegyzésről beszélnek. A vőlegény gróf Esterházy Móríc volt miniszterelnök, aki edesanyjával, Esterházy Miklós Móríc grófné, született Schwarzenberg hercegnével utazott nemrégiben a svájci Davosba. A menyasszony viszont híre szerint egy Hohenlohe hercegnő, állítólag a földvarmester leánya, nővére Hohenlohe Franciska hercegnőnek, Miksa főherceg menyasszonyának. Ha a hír igaz, akkor Esterházy Ötösigével jutna legközelebbi rokonságba, ami mindenestre jelentősen magyarázná a ifatal politikus csodálatos eddigi karrierjét és bizonyos ígéretet és programot jelentene a jövőre is. — Egy fővárosi estilap érdeklődött illetékes helyen és tudakozódására ezt a választ kapta:

— A hír ugyan érdekes de alaptalan.

— **Uj szállítási igazolvány kell a fához és a faszénhez.** A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a faértékesítő hivatal szeptember 15-étől kezdve a fa- és faszén szállításához az eddigtilt eltérő szállítási igazolványt fog kiadni. Hogy az eddig kiadott igazolványok meddig érvényesek, azt külön kormányrendelet fogja megállapítani. A hivatalos lap mai számához egyébként mellékei vannak az új minták.

— **Közszolgálati alkalmazottak beszerzési csoportja.** A pénzügyminiszter a csoportnak 100.000 kor. kamatmentes előleget engedélyezett s alapszabályaiban némi módosításokat kíván. E tárgyban a csoport szeptember 5-én (szerdán) d. u. 5 órakor a Kazinczy-utcai polgári iskola rajztermében közgyűlést s ezt követően intéző bizottsági ülést fog tartani, hova a tagok megjelenését ezután is kéri. Ezek után a csoport teljes aktivitással megkezdí működését.

— **Koszorúmegváltás.** Néhai Drummer Ferenc ravatáira szánt koszorúmegváltása címén Nádrainé és Kelecsényi Ella 20 koronát juttatott a Növédelmi Hivatalnak, mely adományért hálás köszönetet mond a hivatal nevében Baross Boris ügyv. alelnök.

— **Klein Miksa emlékére a héten a következő adományok folytak be:** Aufriecht főhadnagy és menyasszonya 30.—, Forgács Andor 20.—, Moskovitz Izidor 20.—, Weier Budó 20.—, Fülöp Béla és neje 10.—, Sebestyén Már 10.—, Waldmann László 10.—, összesen 120.— K., multikori kimutatás 2250.—, végösszeg 2370.— K.

— **Uj társulat a Központi Orfeumban.** Az új nagyszerű slager műsorban első sorban Mezei Panni kiváló kupléénekesnő Kürty Rózsi szubrette, Rocking Irén steptauciósné Forrai Aladár és Margo Zsiga valamint a társulat többi tagjai óriási sikert aratnak. Ma vasárnapra ajánlatos jegyeket előre vásárolni.

— **Baltházár mester előadása.** Ma este tartotta a kultúrpalotában Baltházár mester első előadását előkelő és nagy közönség jelenlétében. Az országos híré illuzionista utolsó ítélete óta sok új produkcióval gyarapította műsorát és a termet megtöltő közönség a legnagyobb érdeklődéssel és figyelemmel nézte a valósággal mesébe illő varázslatos csodákat. A művész vasárnap két előadásban ismétli meg gyönyörű mutatványait és pedig délután és

— **Az összes aradi iskolákban előírt új és használt tankönyvek, valamint taneszközök és füzetek nagy raktára** Ingusz I. és Fianál Weitzer János-utca sarok polgári fiúiskolával szemben.

— **Keresők, szakoktatók, 4 napi magántanfolyam felnőttek részére.** Könyvelés, levelezés gép-, gyors és helyesírás, számtan. Állásközvetítés. Beiratkozások Lázár Vilmos-utca 2.

— **Az iskolai beiratás alkalmával** ne mulasszák el az aradi és vidéki szülők a megszerzett jó bevásárlási forrást Fischer Nagyáruházát Szabadság-ter 12 szám alatt felkeresni ahol a legnagyobb választékban gyermek ingek, kalappok, harisnyák, fiú és leány sapkák, iskola táskák és minden egyéb cikkeket a legjutányosabban beszerezhetnek!

— **Mindenkinek érdekében áll Fischer Nagyáruházát a Szabadság-teren felkeresni.** Gyermekkoscsik 50 koronától 350 koronáig.

— **Levélpapír olcsóságok Kerpelnél.**

— **Gyors és gépirási tanfolyam.** Minden hó elsején kezdődőleg gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken, gyorsírás és íróda munkálatok tanítása szaktanár vezetésével. Beiratkozni minden nap lehet: Bodnár József írógép vállalatánál, Arad, Weitzer János utca 11. Telefon 11—41.

— **A női betegségek kisebb vagy nagyobb fokú szorulással szoktak jární, s ezért ajánlatos a természetes Ferenc József keserűvíz használata által első sorban ennek a megszüntetésére törekedni.**

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A közbédők díjazása. A Magyar Tüdösítő jelenti: A hivatalos lap holnapi száma közli az igazságügyminiszter rendeletét a királyi ítélőtábla előtt a bűnvádi perrendtartás 409—11. szakaszai értelmében eljáró közbédő és különvédő, valamint a Kuria előtt a büntetőtörvénykönyv 33. szakasza alapján működő ügyvédek napidíjának felemelése tárgyában. A rendelet szerint az említett ügyvédek napidíja husz koronánál kisebb és ötven koronánál nagyobb nem lehet.

MOZGOKEPSZINHAZ.

— **A bolygó diák** című 7 felvonásos drámai szenzáció, a jelenkor legnagyobb alkotása legközelebb bemutatásra kerül az Erzsébet-mozgóképszínházban.

* **Henny Porten az Erzsébet mozgószínházban.** Ma kaptunk értesítést, hogy a mostani rendetlen vasuti forgalom következtében a mai napra hirdetett Nagyravágyás átka című sláger elveszett s így ezt a filmvállalat nem szállíthatja. Sikerült azonban ezen kellemetlenséget olyképen megoldanunk, hogy e kép helyet sokkal kiválóbb 2 slágert fogunk bemutatni. Az egyik címe az Orgyilkos 4 felvonásos drámai szenzáció, amelyet mi játszunk először a budapesti bemutató előtt a másik címe pedig Ursel grófnő, amelyben a főszerepet a bájos német művész Henny Porten játssa. Szombaton Trója pusztulása történelmi háborus dráma és a Tűzet kérek című magyar vígjáték kerül bemutatásra.

* **„Napoleon élete és halála” az Apollóban.**

Pénteken és szombaton Arad intelligens társadalma igyekezett helyhez jutni az Apollóban, hogy végignézze Napoleon korának gazdag történelmét. Igaz gyönyörűséget nyújtott a nagyszabású film, amelyen korhű scenirozásban kaptuk Napoleon életének minden jelentősebb mozzanatát egységes munkába összetoglalva, hatalmas tömegjelenetekkel megkapóbbá téve. Vasárnap annak a társadalmi rétegnek is alkalma nyílik megismerni a világtörténelem leghíresebb hadvezérének s a világhistoria egyik legnagyobb alakjának életét, amelynek eddig hiányos fogalmai voltak Napoleonnól. A vasárnapi előadások már délután 2 órakor kezdődnek. Az előre látható nagy torlódás kiküszöbölésére ajánlja az igazgatóság a korábbi előadások látogatását.

* **Az élet rabszolgái.** (Az Apolló hétfői új műsora.) Hétfőn új műsort mutat be az Apolló-színház. Az új program slágere egy 5 felvonásos dráma: Az élet rabszolgái. Az életér való irgalmatlan harcából szakít ki ez a megkapó dráma egy megkapó történetet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Aradi szabók az országos szabó-nagygyűlésen.** A budapesti férfiszabók ipartestülete és a budapesti női ruhakészítők ipartestülete, közösen kibocsátott meghívóban kéri Arad szabóiparosait, hogy a Budapesten szeptember hó 9-én tartandó szabóiparosok országos kongresszusán képviseltesék magukat. Az országos értekezlet tárgyai: 1. Az egyenruhakötelező és a kincstári ruhagyár; 2. A polgári szabóság és a szövet- s kellekkérdés. A felhívás hangsúlyozza, hogy a polgári ruhakészítés ma-holnap lehetetlen lesz és a nagyközönség ezért az iparost okolja. E tarthatatlan állapotokat tovább nem tűrheti az ország. szabóiparosossága. Kell, hogy végre-valahára egy hatalmas tiltakozással, kívánalmaink félre nem érthető és nem mellőzhető hangoztatásával kényszerítsük a kormányt, hogy szüntesse meg a magyar ruházati kisiparoság örökös mellözését és megkárosítását. A meghívó csák a tegnapi postával érkezett Aradra. Miután az

idő rövid, az aradi férfi és női szabómestereket ma vasárnap szeptember hó 2-ára közös értekezletre hívjuk. Az értekezlet az ipartestület székházában, a földszinti kis teremben délután 3 órakor. Az aradi ipartestület elnöke.

— A szolnok-osongrádi járatok megnyitása. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. igazgatósága közölte, hogy személyszállítással egybekötött menetrendszerű teherjártait Szolnok és Csongrád között — melyek kis víz miatt szüneteltek — ismét megnyitotta.

— Zab beszerzés. A tanács összeírta a városnak, a szállítóknak és bérkocsisoknak zab szükségletét és mai üléséből feliratot intéz a földmivélségi miniszterhez, hogy adjon engedélyt arra, hogy ötvenöt vagon zabot a város területén kívül a Haditermény Részvénytársaság útján vásárolhasson.

— Takarmányt kapnak a tejtermelők. Az Országos Közélemezési Hivatalban az utóbbi napokban tudvalevően tanácskozás folyt, miképpen lehetne az ország tejtermelését a lehetőség szerint fokozni. A tanácskozás eredményeképpen ma rendelet jelent meg a hivatalos lapban, amely különösen a gyermekek és be-

tegek tejellátására való tekintettel több takarmányt biztosít a tejtermelőknél, ha a hatóság után igazolják, hogy a tejet közfogyasztásra bocsátják. A rendelet szerint az 1917. évi termésből a Közélemezési Hivatal általonként hét mázsa abraktakarmány feloldását, illetve vásárlását engedélyezheti, ha a tejgazdaság a községi előjáróság vagy a polgármester után igazolja, milyen mennyiségű tejet biztosít a közfogyasztás számára, meddig biztosítja azt a mennyiséget, mekkora a takarmánykészlet, azonkívül mindazokat a körülményeket, amelyek a gazdaságban fennállanak. A takarmányra vonatkozó kérelmet szeptember 15-ig kell beadni az elsőfoku közigazgatási hatósághoz. A hatóság 20-ig terjeszti föl a kérelmeket a Közélemezési Hivatalhoz. Mindazok, akik közfogyasztásra hozzák forgalomba a tejet és erre a célra hatóságokkal, fogyasztási szövetkezetekkel vagy beszerző csoporttal szerződtek legalább 1918. június elsejéig, a szerződésileg lekötött tejjel arányban korpát fognak kapni. Az erre vonatkozó kérelmeket a közigazgatási hatóság terjeszti föl a Közélemezési Hivatalhoz.

A szerkesztő felé:
Staubé József

Fodor Adolf és gyermekei Magda, Lajos, Edith szomorúdtok szívvel tudatják, hogy imádott neje, illetve anyját:

Fodor Adolfné

szül. Werner Rozsa

folyó hó 31-én délután 6 órakor, családjának szentelt életének 40. évében, rövid szenvedés után elhunyt.

Hült tetemeit szeptember hó 2-án délután 4 órakor fogjuk Szabadság-tér 2. számú gyászszobából az aradi izr. sírkertbe örök nyugalomra kísélni.

Áldott legyen emlékeztel!

Arad, 1917. szeptember hó 1-én.

Özv. Fuchs Katalin anyósa, Dr. Deutsch Mihályné szül. Werner Mariska, Dr. Grünér Fülöpé szül. Werner Olga, Dr. Werner János testvérei, Dr. Deutsch Mihály, Dr. Grünér Fülöp, Fuchs Ignác és neje, Fuchs Arnold és neje, Fuchs József és neje, Özv. Kohn Lipótné, Varga Lajos és neje sógorai és sógoronai. 5919

Apró hirdetések.

Ellátás.

Luther Márton-utcai
Park vendéglőben lehet jó ebéd és tiszta ételeket kapni. Havi abonenseket is elfogad. 5943

Kisebbségi iskolák leánykát,
teljes ellátásra szorgos használatot elfogad uricsalád, hol a német nyelvet is elsa átíthatja. Cim a kiadóban. 5004

2-3 iskolás tin
esetleg leány teljes ellátásra felvétetik. Özv. Nagy Imréné, Magyar-u. 2-3. 5937

Középszkolai tanulót
teljes ellátásra elvállalok. Cim a kiadóhivatalban. 5921

2 polgárista leányt
teljes ellátásra veszek. Cim a kiadóhivatalban. 5912

Néhány
középszkolai fiutanolót, ellátásba vállal tanítónő. Cim a kiadóban. 5842

2 középszkolai tanulót
teljes ellátásba vesz Veres Ferenc, Forray-utcai kosárfonó üzlet. 5764

Felsőbb kereskedelmista
leányom és IV. gymn. IIam részére, kizárólag urt családnál elhelyezést keresek. Ciméket a kiadóba kérek. 585

Ellátás.

Két iskolás leány, teljes ellátásra felvétetik gyermektelen házaspárnál. Bővebbet Klein Ferenc, Eötvös-u. 5. 5971

2-3 polgárista
tanulót, teljes ellátásra felveszek. Sarlot Doronkos-u. 25., Adámsok-ház. 5892

3-4 gimnazistana
járó fiut felveszek teljes ellátásra. Cim a kiadóban. 5114

Ingtalan.

Kosár-utca 12. számú
bérház szabad korból eladó. Bővebbet Kornis Testvérek cégnél Vörösmarty-utca 1. szám. 5917

Damjanich-utca 6. sz.
ház eladó. Bővebbet ugyanott. 5683

C.thy torgly-utca 9. sz.
ház eladó. Bővebbet Bocko-utca 9. szám, földszint. 5847

Uri Magánház
részben új és teljesen jókarban, kényes, mes nagy lakással, sok mellékkezeléssel, villanyvilágítással, gyönyörű befűtött udvarral, orlasi gyümölcsös, szőlő-, rozs-lugasos, veteményes kerttel, eladó. Üdülésre és gazdálkodásra kiválóan alkalmas. Purgly L.-u. 118-120. 5908

5 szobás
modern uriház Lippa főterén olcsón eladó. Bővebbet Dr. Missits ügyvédi irodáján Lippa. 5906

Magyaradi „kisuribegy”-en
levő 2 tábla chasla szőlő eladó. Popescu, Magyarad. 5808

Kisebbségi
jókarban levő magánházat keresek megvételre. Ajánlatokat Ekes-üzlet, Kálvin J.-utca, kérek. 5901

A Fő-tér közelében
bérházat keresek megvételre. Cim a kiadóban. 5915

Eladó
a honvédszár taktanya mögött, Sörház-utca 11. számú új, adomentes, jól jövedelmező ház. 5928

Ház
5 lakással kedvező feltételek mellett eladó Zimándy utca 15. 5939

Egy ház eladó
tíz lakással, előnyös feltételek mellett. Akác-utca 1. szám. 5912

Üzleti ház
jóforgalmu helyen, melyben fűszerüzlet és vendéglő helység van. nagy vevőkörrel rendelkezik, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5938

Modern új ház
5 szoba, fürdőszoba és mellékkezeléssel, vízvezetékekkel, villanyvilágítással, nagy gyümölcsös kerttel eladó. Tudakozódnál Aranykér-utca 12. 5934

Purgly Lajosné-utca 57. sz.
számú ház 5 lakással, gyümölcsös kerttel eladó. 5942

Zimándy-utca
állomás mellett 3 és fél holdas kert eladó. Bővebbet Vághid-utca 4. 5488

Purgly Lajosné-u. 135. sz.
ház eladó. Tudakozódnál Nádor-utca 4. sz. alatt, ugyanott egy kovácsműhely kiel. 5680

Orszy-utca 27. számú ház
telekkel eladó. Bővebbet Scherhag H. 69. útja cég ületében. 5721

Eladó
a Beresényi-utca 11. sz. a, Damjanich-utca is szóló emeletes ház. Bővebbet Balgo Pál urnál Arad, Csanádi Takarékpénztár p.lota. II. emelet. 5747

Jól jövedelmező
bérház, a Ferenc téri szomszédságban eladó. Cim a kiadóban. 5890

Az állomás
középsében egy bérház nagy telekkel eladó. Bővebbet Lövész-utca 4/a. 5899

Eladó
a Martagyár közelében egy hold szőlő nagy terméssel, termés esetleg külön is. Bővebbet a kiadóban. 5845

Két és fél em. h. h. d.
jókarban levő termő szőlő épülettel és felszereléssel Opáloson eladó. Ugyanott egy teljesen jókarban levő részagy is eladó. Cim a kiadóban. 5740

140 hold föld
Ujpanád közelében, 10 holdas parcellákban is, kedvező feltételek mellett eladó. Jelentkezni Aszóth Gyulánál, Zrínyi-utca 4/c. sz. 5772

H-tár-u. 17.
számú ház, szabadkézből eladó. Tudakozódnál Sziklai Lajos cégnél, Thököly-tér 7. sz. 5805

Körös-ésente község
határában 100 kis hold, a fele rét, fele szántóföld eladó, vagy három évre használatra kiadó. Cim a kiadóban. 5830

Megyei fővárosban ház
két lakással (6 és 8 szobás), valamennyi szoba utcára nyíló, szép helyen, a belvárosban, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5865

Üzleti ház
nagy telekkel, Ma országosra 187 szám alatt szabadkézből eladó. 5829

Damjanich-utca 3. sz.
két utcára szóló ház, szabadkézből eladó. 4091

Emeletes bérház
20 lakással, vendéglővel, 2 holdas beltelekkel, gazdálkodásra igen alkalmas, eladó. Ugyanott kérdők kaphatók. Cim a kiadóban. 5821

háza, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elebrangu minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, láb-badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy győgyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 3 korona 60 fillér. Nagy palack ára: 6 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer, finom fűszeres ízű, szon-gító, a gyomorra és vesikre jóhatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most emésztésben szenvedő Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Máttyás gyógy-szer-tárának Arad, Szabad-tér.

Prospektus.

Az 1917. évi XII. t.-c. alapján

A Magyar Szent Korona Országainak Vörös-Kereszt Egylete

által kibocsátott

hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló

1.200.000 darab, egyenkint 40 korona névértékű és 80 koronával

törlesztésre kerülő

adó-, bélyeg- és illetékmentes nyereménykötvény

bocsátunk aláírásra.

1. Ezen nyereménykölcson készpénzeredménye hadise-
gítési célokra a Magyar Szent Korona Országainak Vörös-
Kereszt Egyletének, hadigondozás céljaira az Országos Hadi
gondozó Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tisztii özve-
gyek és árvák segélyezésére létesített „Szurmay Sándor”
alap gyarapítására a m. kir. honvédelmi miniszternek, az
ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni vé-
delmére létesítendő intézmények céljaira az Országos Mun-
kásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztárnak, az általa lé-
tesítendő kórház építési és felszerelési költségeire a Buda-
pesti Poliklinika Egyesületnek, végül alapítványszerűen keze-
lendő összeg formájában a Magyar Közművelődési Egyesü-
leteknek rendelkezésére bocsátatik.

2. Miután a sorsolási terv biztosítására szolgáló alap a
m. kir. központi állampénztárnál készpénzben befizettetett,
a m. kir. Pénzügyminiszter ur az 1917. évi XII. t.-c. 2. §-ában
nyert felhatalmazás alapján az állam nevében feltétlen köte-
lezettséget vállalt a sorsolási terv szerinti sorsolások alapján
teljesítendő fizetésekre nézve. A sorsolások közjegyző jelen-
létében ugyanott történnék, ahol a magyar államadósság sor-
solás alá eső értékei sorsoltatnak.

3. A sorsolási terv szerint az első harminc esztendőben

11	esetben	1 000 000	koronás
19	"	500 000	"
9	"	300 000	"
9	"	200 000	"
34	"	100 000	"
20	"	50 000	"

nyeremények vannak, azonlul minden húszévesnél a főnyere-
mények, 450.000, 300.000, 200.000, 100.000, 20.000 stb. ko-
ronát tesznek ki.

Az összes nyereménykötvények a sorsolási időtartam
utolsó évében a névérték kétszeresével, vagyis 80 koronával
kerülnek beváltásra.

A nyereménykölcson kötvényei 120.000 sorozatba van-
nak beosztva; minden sorozat tíz nyereménykötvényt foglal
magában. Tíz nyereménykötvény megszerzése által tehát
egy egész sorozatra eső nyeremények biztosíthatók.

A nyereményeket, valamint a törlesztési összeget a m.
kir. központi állampénztár fizeti ki.

4. Aláírási ár darabonként 52 korona.

5. Aláírási határidő: 1917. szeptember 10—szeptem-
ber 15.

6. Aláírásokat ezen időn belül a hivatalos órák alatt el-
fogadnak.

az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepe,

a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,

a Budai Általános Takarékpénztár R.-T.,

a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson-Rész-
vénytársaság,

- a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
 - az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár,
 - az Első Magyar Iparbank,
 - a Fővárosi Bank és Váltóüzlet Részvénytársaság,
 - a Hazai Bank Részvénytársaság,
 - a „Herems” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság,
 - a Hungária Bank Részvénytársaság,
 - a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete,
 - a Kőbányai Takarékpénztár Részvénytársaság,
 - a Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság,
 - a Központi Váltóüzlet Részvénytársaság,
 - a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság,
 - a Magyar Általános Hitelbank,
 - a Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság,
 - a Magyar Bank és kereskedelmi Részvénytársaság,
 - a Magyar Cseh Iparbank Részvénytársaság,
 - a Magyar Fakereskedők Hitelintézete Részvénytársaság,
 - a Magyar Földhitelintézet,
 - a Magyar Jelzálog Hitelbank,
 - a Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság,
 - a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank,
 - a Magyar Országos Központi Takarékpénztár,
 - a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja, mint
Részvénytársaság,
 - a „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársaság,
 - a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság,
 - a Nemzeti Takarékpénztár és Bank Részvénytársaság,
 - az Országos Iparbank Részvénytársaság,
 - a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, és
 - a Wiener Bank-verein magyarországi fióktelepe,
budapesti intézetek és ezeknek összes budapesti és vidéki
fiókjai; valamint
 - az Első Horvát Takarékpénztár,
 - a Horvát Általános Hitelbank Részvénytársaság,
 - a Horvát Leszámitoló Bank
zagrebi intézetek, továbbá
 - a Privilegirte Landesbank für Bosnien und Herzegovina és
 - a Privilegirte Agrar- und Kommerzial-Bank für Bosnien und
Herzegovina című sarajevói intézetek.
7. Minden jegyzett sorsjegy után a jegyző részéről
darabonként 15 korona óvadék teendő le készpénzben vagy
megfelelő összegű értékpapirokban, mely biztosíték a jegy-
zésre esett sorsjegyek elszámolása alkalmával beszámíttatik,
illetve visszaadatik.
- Az egyes bejelentések az aláírás összeredményéhez ké-
pest fognak tekintetbe vétetni; az elszámolás szerint fizeten-
dő összeg legkésőbb szeptember 25-éig kiegyenlítendő.
- Jegyzések tíz darabig, valamint tíz darabot meghaladó
oly jegyzések, melyekre eső nyereménykötvények hat óra
zároltannak, elsősorban fognak figyelembe részesíttetni.
8. A sorsjegyek a budapesti áru- és értéktőzsde hivata-
los áriegyző lapjában jegyeztetni fognak.

Budapest, 1917. szeptember 10. I.

Hazai Bank Részvénytársaság

Magyar Általános Hitelbank

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden első hirdetés ára 10 fillér. Vas-
tagabb betűkkel 20 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat
elválasztással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1.20 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/6 óráig ve-
szünk fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét,
amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

Felmentett,

adósságtól, káros szenvedélyektől mentes,
előnyösen ismert állami tisztviselő pol-
gár házasság céljából megismerkedne
vagyonos család szép, művelt, ház-
leánykájával. Diezkreáció szigorúan bi-
tosítva. „Huszonhat éves korrekt” jelzős
leveleket a kiadó továbbítja. Névtelen leve-
lekre nem válaszolok. 5922

Jó állásban

lévő fiatal, csinos, barna, rom. kath. val-
lású gazdatiszt, nőül venne egy 17-20
éves csinos, barna, háziasan nevelt, intel-
ligens leányt,inek 40-50.000 korona
hozománya van. Fényképes leveleket
„Boldog házasság” jellegre kiadóhiva-
tal továbbítja. 5878

Levelezés.

Jó barátot!

Délután egy negyed 8-ig jelzett helyen
várni fogom. 5920

Állami hivatalnoknak

értékes kelengyével, néhány ezer koro-
nával rendelkező, megismerkedne kifor-
gastalan modern, 30 év körüli tisztviselő-
vel. Leveleket „Kettős jövendelelem” jellegre
a kiadóhivatal továbbítja. 5931

Fiatal nő,

tisztességes szándékból megismerkedne
oly finom lelkű gazdag uriemberrel, ki
röla apaitag gondoskodna. Leveleket „Kia-
betyár” jellegre kiadóba kér. 5944

Alkalmazást keres.

Kinder, ártneria

sucht Stelle. Briefe unter „Anfängerin”
a. d. Exp. d. Bl. 5939

Házaspár,

a férfi katonaságtól felmentett, nagyobb
házba házmesternek ajánkozik. Cimeket
a kiadóba kér. 5935

Intelligens egyén

vállal bármilyen megbízást ügykezelési,
vagy vásárlási ügyekben, nagy ösmeret-
sége, sokoldalú tudása van. Cim a ki-
adóban. 5949

Tanfolyamos

végzett leány, ki eddig irodában nem volt,
állást keres. Cim a kiadóban. 5905

Géplakatos és gépész

állást keres szántógéphez, vagy szalma-
préshez. Cim a kiadóban. 5788

Egy ivakerbéli férfi,

ki az összes pincegazdaság vezetését érti,
sok évi gyakorlati bir, állást cserélni
óhajtja. Szíves megkeresést Morvay, Rá-
kóczi-utca 24. 5869

31 éves, hadmentes

tűszer- és vegyeskereskedő segéd, ki rom-
án, magyar nyelvet beszél, azonnali be-
lepésre alkalmazást keres. Cim Kun Á-
rpád, Győrök. 5884

Alkalmazást nyer.

Utcai utasgárda-vezető

fiúk, leányok, asszonyok felvételnek Az
Est hírlapjában, Zrínyi utca. 5928

Irodatiszt

keresetik. Irásbeli ajánlatok Roth Test-
vérekhez nyújtandók be. 5927

Hástanítónő

keresek három elemi iskolás tanuló mellé.
Rom. kath. vallás, zongora és lehetőleg
német nyelv ismerete kívánatos. Oklevel
nem okvetlen szükséges. Ajánlatok, lize-
tési igények megjelölésével Horváth Ven-
deliné, Tornova, Aradm. küldendők. 5898

Műszaki rajzoló

keres az aradi kulturmezői hivatal, a
nyári színházzal szemben. 5904

Gyakorlott, íróban,

gyors- és gépirónő, önálló munkaerő,
azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok az
Aradi Közlöny kiadóhivatalába intézen-
dők. 6000

Tisztességes,

szorgalmas mindenre vagy befárónő, ki
padló keféleshez ért, jó fizetéssel felvé-
tetik. Batthyány-u. 23. I. em. 2020

Ügyes raktárkezelő

keresek keszendi erdővállalatom részére,
Borossebes állomásra, azonnali belepésre.
Fránki S. József, Arad, Weitzer- János-
utca 7. 5882

Házmester felvétetik.

Perényi-utca 3. 5896

Betés lapán

vagy béres gazda, gazdaságomban alkalm-
mazást nyer. Házmester vagy hadirok-
kánt előnyben részesül. Cim a kiadó-
ban. 5789

Cselédeleányt,

12-14 éveset keresek, kit vidékre szül-
lobe kívinnék. Bocskai tér 8., (földsz.) 5841

Kilátó flu,

jóerkölcsű, felvétetik Vojtek és Weisz-
nál. 5843

Jobb házból való

leány, ki a háztartásban segédkezik, fel-
vétetik Klein Miksa, Boros Béni-tér 8.
szám. 5875

Önálló életvezetőt,

nőtlent, keresek szept. 25 re főközületem
részére, ki főzser-, csemegé-üzletben jár-
tas és 1-2 ezer korona biztosítékkal ren-
delkezik. Fizetés egyelőre évi 1200 korona
fix és a forgalom után 3% jutalék. Nav-
rádi Hugóné, Brád. 5877

Nyomdász-tanulóknak

felvétetik két flu, kik a 14. évet betöltöt-
tek és legalább 6 osztályt végeztek. Bö-
vebhet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

Házaspár részére

2 szobás konyhás butorozott lakás keres-
tetik. Cimek Pichler papirkereskedésbe,
Bohus-palota kértnek. 5940

Két

vagy 3 szobás lakást keresek. Cim Fá-
bián és Társa, Forray-utca 8. 5941

100 korona jutalmat

fizetek egy, legkésőbb november 1-ig el-
foz alható 4 szobás modern lakás, eset-
leg bérbeadandó magánház bővebbítéséért.
László Sándor máv. mérnök. Üzletvezető-
ség. Telefon 1018. 5929

Bevonult lakásban

2 butorozatlan szobát konyhával keres
alberletbe, bevonult vidéki ügyvéd neje.
Cim a kiadóban. 5820

Keresek

földszintes magánházban 5 szobás lakást,
melék helyiségekkel, azonnali vagy okt.
1-ére. Cim a kiadóban. 5853

Kiadó lakás.

3 szobás beorozott

lakás, fürdő- és előszobával, központi fű-
tés-el kiadó. Orczy utca 8. 5938

Vétel és eladás.

Egy írógyártmány

nagybőgő eladó. Bővebbet Karolina-u. 5.
I. em., 14. ajtó. 5789

10 koronát

fizet egy gramm finom aranyért, özv. Beck
Mórné, Asztalos Sándor-utca 2 szám. 5900

Éledeci méz

waggontételekben állandóan kapható Kor-
nts Testvérekéknél, Vörösmarthy-utca 1. sz.
Telefon szám 501. 5918

150 Hectoliter

transport hordó eladó, esetleg 200 hl. U-
terig kölcsön adatik. Bővebbet Teleky-
utca 14. 5902

Feltöltéshez

alkalmas téglá- és habarostörmelék, in-
gyen elhordható Kőlcsey-utca 10. számú
építkezéstől. 5870

Vessék

egész helyeggyűjteményeket, egyes
könyveket, könyvtárakat régi és új fo-
nyományokat Kerpel Issé könyvkereske-
dése. 609

Butorok adásvétele.

Ebédli; háló- és nappali szobaberendezés.
Fa- és vasbutorok kaphatók Garai Ká-
roly butorüzletében Arad, Asztalos Sán-
dor-utca 5. sz. 2791

I-kolai

tankönyvek, táskák, író- és rajzszerek, a
legelőnyösebben szereshetők be Deák
Béla könyv- és papirkereskedésében.
Forray-utca. Gr. Nádasy-palota. 4421

Vessék

uraktól levett férfi ruhát, valamint min-
denféle egyenruhát a legmagasabb árban
Vidékre is elmegyek. Bleier Ignác, Boczkó
utca 1. 781

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben,
jutányos árban kapható. Jiraszek iroda
Lovarda-u. 1. szám, telefon 1097, vagy
Lázár iroda, Harszinger-utca 5. szám, te-
lefon 747. szám. 3783

Vessék

használt, átfurt, boros, sörös és ásvány-
vizet dugókat 6 koronáért kilogrammon-
ként. Küldemények az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalába kéretnek. 5000

Fenyő-, dísz- és gyümölcsfa

események, riparia gyökeres és sima,
épitkezési anyagok nagyban és kis-
csinyben eladók. Bővebbet Deák Ferenc-
utca 29. Telefon 1124. 5381

Sodronykerítés,

kenderkötél és rézgálic eladó. Deák
Ferenc-utca 29. Telefon 1124. 5333

11-keronát

fizetek egy gramm legfinomabb aranyért.
Zálogcédulákat a legmagasabb áron ve-
szek. Brandes órás- és ókszerész, Jó-
zsef toherceg-ut 12. szám. (Lutheránus
templom mellett.) 5518

Finom és megcsócs

kapható Winkler József szőlőgazdaságá-
ban. Arad Batthyány-utca 11. 5547

Boguar

szerszám és gazdasági íráruk kaphatók
Aufricht Miksa lakkereskedésében Arad,
Vásár-tér 1. 5813

Lakókönyves

használt és új állapotban legolcsóbban
szereshetők be az összes helybeli és vi-
dégi lakó részére. Mnerva, Knieser I.
és Társa Arad, Dobo-u. 1. (Ferenc-tér
polgári iskola mellett.) Előjegyzéseket
vidékről is eladok. 5807

Tögy- és cser-makk

területeket bérbe veszek, esetleg felsze-
dett makkot bármily kis és nagymeny-
nyiségben veszek. Ajánlatokat kérek. Gol-
dics Kornél, Nádud. 5541

N. ó. s. kosarak

nagyban és kicsinyben, jutányosan kap-
hatók Erdélyi és Bácskai iparú raktár-
ban. Reich B. Károly Fia és Társa cog-
nát. Telefon 649. 5653

Jokerban lévő,

használt szodavizes üvegeket keresek
megvételre. Szentlélek gyógyszerár. Fő-
városi. 5878

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 7892

Egy alig használt egyenáramú

3 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi
Közlöny kiadóhivatalban.

Gyári áron

Ársvit női velour kalapot, minden meny-
nyiségben. Kalap Bazar, Arad. Telefon
1117-1157. 5797

Oktatás.

Elemista gyermekek

magántanítást elvállalja, németül tudó
intelligens urieleány. Cim a kiadóhivatal-
ban. 5907

Gyórártás

16-17 évi alatti megtanulható. Jelentkezés
Aradban 2-4-ig. Purgly Lajosné-utca 189.
szám. 5899

VI. folsó

és kereskedelmi érettségit végzett leány
fontást elvállal. Német orákat ad és ma-
gántanulókat is előkészít. Cim a kiadó-
hivatalban. 5912

Középkorú nő

ki jól főz, gazdaasszonyi állást keres. Vi-
dékra, vagy pusztára is elmegy. Cim a
kiadóban. 5914

Francia

mitt Erziehungskurs (Böhmin) wünscht in
guter Familie a s Kinderfräulein un-
zukommen. Geil. Zuschr. erb. an Mary K.
Prax. II. Opatovicka ul. 18. 5904

Unterriecht

wird in allen Handarbeiten erteilt und
übernehme Handarbeiten jeder Art dipi.
Handarbeitslehrerin Berta Dengjel Edels-
pacher-utca 27. 5925

Urind,

ki németül tanít, még néhány tanítványt
vállal. Cim a kiadóhivatalban. 5930

Kendő gyórártókat

olcsón tanítok. Siker biztosítva. Cim a
kiadóhivatalban. 5908

Zongora és német

órákat adok mérsékelt díjazásért. Cim a
kiadóban. 5859

Zongora órákat

elvállalok. Cim a kiadóban. 5888

Üzletek.

Kiadó

a Csiky Gerzely- és Magyar-utca sarkán
lévő, régi jó vegyeskereskedés üzlethelyi-
ség lakással november 1-re. 5924

Különféle.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek
a Messenger boy rodában. Deák Ferenc-u.,
Barna Béla hirdetésű és hírlapjában
Zrínyi-u. és a Kossuth-utca papírüzlet-
ben.

Gyógyászat.

Hehs Vasas chinaborn.

Szuverén szer vérszegénység, sápkór, sze-
dülés, a vérszegénységből eredő ideg-
bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak
láz, általános gyengeség ellen. Paratla-
vérképző és vérjavító, biztos óvszer ma-
lárius fertőzések- és minden fertőző
erőd meg- betegedés ellen úgy felüti-
teknek, mint gyermekeknek. Ára 5— kor.
Hehs gyógyszerár. Földes gyógyszerár. 12

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan
ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-
tapasza. A legmeggrösztebb tyukszem a
tapasz párnái használata után leválik,
a győtrő fájdalom azonnal megszűnik.
Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes
gyógyszertár Arad

Dr. Némajkov zky

szűzadá ellen szere, utas, apróbb
tartalmú szer, rögön hat, ára 1 korona
50 fillér. Kapható Földes és Hehs gyogy-
szertár a. 12

Isten és vízkötegző

ellen feher kenőcs kapható egyedül
Ferenc-téri Vajdits-gyógyszertárban. Ára
telegy 2 korona, nagy telegy 3 korona 50
fillér. 6171